

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročilna, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Tretja kriza.

V četrtek dne 17. julija je stari Pašić letos že tretjič padel. Prvič je padel 20. marca, ko so prišli v Belgrad prvi Radičevi poslanci. Drugič je padel 12. aprila, ko je bil prelomil dano besedo in ni hotel potrditi ostalih hrvatskih poslancev, ki so predložili svoja pooblastila in je na svojo roko razgnal skupščino. In tretjič je padel pretekli četrtek.

Pašić pada kot predstavitelj velesrbskega centralizma. Pašić bi bil kot predstavnik velesrbstva že zdavnaj tudi obležal, če bi mu pri vsakem padcu ne pomagali na noge izdajalci, udje našega lastnega naroda. Prav je, da si tudi to vedno in vedno kličemo v spomin. Pašić bi bil obležal že leta 1921., če bi ne bil dobil 12 slovenskih samostojnežev in liberalcev, ki so rešili njega in njegovo centralistično ustavo. Drugo izdajstvo nad svojim ljudstvom so zagrešili slovenski liberalci letos v marcu, ko so v odločilnem trenutku preskočili iz svoje lastne stranke Pašiću na pomoč. Tretje in najgrše izdajstvo pa so zagrešili naši žerjavovci v tej kratki dobi Pašić-Pribičevićeve vlade. Ko so zmage pijani dvignili svojo zločinsko roko na lastne brate in streljali, ubijali, ropali, požigali in kradli. Zpomnimo si dobro ta dva meseca žerjavovega gospodarstva v Sloveniji, da ne bomo nikdar več zaslepljeni, dajali svojega zaupanja tem najgršim izrodkom našega naroda.

Orjuna je pretekli teden divjala dalje. Dne 14. t. m. so Orjunci napadli somišljenika SLS bivšega tajnika okr. glavarstva v Logatcu g. Budina. Budin je s svojim znancom sedel v gostilni in ko je odhajal domov, ga je v temi Orjuncem udaril s pestjo po licu. Pristopili so še drugi Orjunci in osamljenega Budina tako pretepli, da je moral v bolnico.

Štirje Orjunci so »aretirali« nekega fanta in ga gnali na policijo, češ, da je nevaren komunist. Izkazalo pa se je, da je neka orjunska baraba napravila fantu »strah«, ker sta si bila v laseh.

Na Martinovi cesti v Ljubljani je pet oboroženih Orjunccev napadlo delavca Tometa. Oddali so dva strela. Napadeni

je le po srečnem naključju ušel orjunskim kroglam.

Orjunci so se pripravljali na generalni napad na Jugoslovansko tiskarno in druga podjetja, ki so v rokah katoliških organizacij. Zlasti kakor hitro bi dobila vlada Pašić-Pribičević volivni mandat, bi žerjavovci v Sloveniji za vsako ceno hoteli uničiti naše časopise, potem pa bi zapodili svoje podivjane bande na deželo morit in plenit vse kar ne bi mislilo in volilo, po orjunski volji. Gorje narodu, če bi bila vlada Pašić-Pribičević obstala še nekaj mesecev! Koliko krvi bi bilo še teklo!

Jugoslovanski klub, ki na čelu vse opozicije vodi parlamentarno borbo proti centralizmu, korupciji in nasilju pa tudi po zadnji neugodno rešeni vladni krizi in v dobi nasilja ni odnehal. Neustrašeno so naši poslanci v Celju obsodili pred vsem svetom zločine žerjavovih plačancev in zahtevali povratek miru in reda tako odločno, da je Baltičeva policija zaplenila časopise, ki je objavilo njihove resolucije. **Klic naših ljudskih zastopnikov je odjeknil tudi med poštenejšimi Srbi in — Pašić je tretjič padel. S Pašićem pa je padel Pribičević in z njim slovenske izdajice okoli žerjava.** Kakor stvari stoje, ko to pišemo, še ne moremo vedeti, ali je Pašić končno veljavno položen ob tla. Toda zdi se, da je čisto gotovo, da je popolnoma odletel Pribičević. In če se Pribičević več ne povrne k oblasti, bo naš narod hvaležen svojim poslancem, ki so ga rešili žerjavovih grozovitosti in mu povrnil mir in red. Naj pride za tem kakršnakoli vlada, mi pravimo: **Orjuna mora izginiti, mir in red se morata povrniti!**

Novi župani.

V Školji Loki je bil izvoljen za župana ponovno g. Jožef Hafner, za svetovalca pa Sušnik, Babič, Planina in Zihertl. Vsi izvoljeni so odločni pristaši SLS.

Blagovica. Za župana je bil izvoljen dosedanji župan g. Janez Strekar, odločen pristaš SLS. Tudi vsi štirje svetovalci so pristaši SLS.

Za občino Podgorica je bil 8. julija t. l. izvoljen za župana dosedanji župan Ivan Sojer, pristaš SLS.

V Višnji gori je bil izvoljen 8. julija posestnik Franc Koricki za mestnega župana. On in vsi izvoljeni svetovalci so zavedni pristaši SLS. Znani žerjavov plačani agitator, mesarjev Lože bo moral še zopetna tri leta hraniti v predalu že tiskane vizitke: Alojz Turk, župan, Višnjagora. Take si je nabavil že pred tremi leti. Liberalcem je pri nas odklenkalo.

Na Trati v Poljanski dolini je bil izvoljen za župana v nedeljo dne 6. julija Franc Uršič, posestnik na Hotavljah št. 25, odličen pristaš in organizator SLS v Poljanski dolini. Za občinske svetovalce so bili izvoljeni: Martin Vodnik, Fr. Sraj, Josip Šubič, Ivan Dolinar, Janez Bogataj in Martin Božnar, vsi navdušeni naši možje. Občina Trata je dobila v teh vrlih možeh občinsko predstojništvo, s katerim je zasiguran gospodarski in kulturni napredek občine.

V Jančah se je 10. t. m. vršila volitev župana in svetovalcev za občino Trebeljevo, ki obsega župnije Janče, Stango in Prežganje. Za župana je bil izvoljen dosedanji vrli župan Jožef Gale, odličen pristaš SLS.

V občini Ovišje (okraj Radovljica) je bil izvoljen 10. t. m. za župana odličen pristaš SLS Anton Spenda. Tudi vsi štirje svetovalci so odločni naši možje.

V Krašnji je bil izvoljen za župana dosedanji župan g. Franc Rankar, odločen pristaš SLS. Prav tako so tudi svetovalci odločni pristaši SLS.

Leše. Za župana naše občine je bil v nedeljo, dne 6. julija, izvoljen dosedanji župan g. Anton Bohinjec, za svetovalce pa Valentin Valjavec, Jakob Justin in Rudolf Kleindienst. Vsi odločni pristaši SLS.

Kranjska gora. Dne 13. t. m. je bil za župana novič izvoljen Josip Lavtižar, odločen pristaš SLS.

Bohinjska Bistrica. Pri županskih volitvah je bil izvoljen za župana pristaš SLS g. Mavrič, in sicer z vsemi glasovi.

Moravče. V Moravčah pri Domžalah je bil za župana izvoljen Anton Cerar, pristaš SLS.

Velika vas. V občini Velika vas, okraj Litija, je bil izvoljen za župana Jožef Ribič, posestnik iz Laz, odločen pristaš SLS.

Smarje pri Jelšah. Za župana okoliške občine je zopet izvoljen odličen naš pristaš Josip Stoklasa, kmet v Dvoru. Občinski svetovalci so: Jele Matija, Čakš Ivan, Bač Mihael in Novak Ivan, sami odločni pristaši SLS.

Mavčiče. Pri nas ni bilo volitev. Stavili smo na podlagi razmerja moči posameznih strank kompromisno listo, na kateri je bilo 13 pristašev SLS, 3 SKS in 1 socialist. Za župana je bil izvoljen prejšnji župan, vnet pristaš SLS. Istotako so naši somišljeniki tudi vsi trije svetovalci.

Kranjska gora. Pri županskih volitvah dne 13. t. m. je bil za župana izvoljen odločen pristaš SLS Jože Lavtižar.

Lancovo. Pri nas smo ponovno izvolili za župana prejšnjega župana Valentina Dežman, ki je odločen pristaš SLS. Tudi vsi svetovalci so naši.

Pri St. Joštu nad Vrhniko je bil izvoljen za župana Jožef Grdadolnik, za svetovalce pa Lovro Sečnik, Anton Maček in Martin Košir. Vsi so odločni pristaši SLS.

Na Viru pri Domžalah je bil izvoljen za župana dosedanji župan Franc Kerč, pristaš SLS.

V Horjulu je bil izvoljen za župana g. Ivan Bastič, dosedanji župan vrl somišljenik SLS. Tudi vseh 5 svetovalcev je iz liste SLS.

Radovljica. Za župana našega mesta je izvoljen g. Vinko Resman, za svetovalce gg. Ivan Balovec in Vinko Hudovernik, vsi trije odločni pristaši SLS. Pri občinskih volitvah l. 1921 smo dobili župana in svetovalce po žrebu, sedaj pa so bili izvoljeni z absolutno večino.

Podhraška. Jakob Suštar, Sela 9, župan. Vsi svetovalci so SLS.

Loke v Tuhinju. Blaž Frantini, Potok 9. Šmartin. Fran Paulič, Buč 3.

Metnik. Karol Novak, Zajasovnik 9.

Trojane. Gašper Cukljati, St. Gotard 18. Sp. Koseze. Franc Capuder, Gorenje.

Palovče. Lovro Podbevšek, Sp. Palovče 21.

Stranje. Mihael Kočar, Zagorica 2. Bistrišča. Prelesnik Karol, Strahovica 2.

Loka. Franc Tavčar, Loka 46.

Trzin. Miha Colnar, Trzin.

Depalavas. Janez Dime, Depalavas 5.

Brezovica. Cerar Janez, Žeje.

Podgorje. Anton Pavlič, Podgorje 17.

Zalog. Franc Stern, Zalog 24.

Rova. Jerman Alojzij, Rova 6.

Rafolče. Breznik Janez, Rafolče 20.

Zlatopolje. Janez Grošelj, Preserje, p. Lukovica.

Drtija. Ribič Franc, Brdo 21, Moravče.

Homec. Gregor Repanšek, Homec 2.

Jezerko. Anton Muri. — V vseh navedenih občinah so vsi svetovalci SLS.

Prevoje. Za župana je bil izvoljen dosedanji župan Lovrenc Mav, odločen pristaš SLS. Tudi oba svetovalca sta pristaša SLS.

V občini Polica je bil za župana izvoljen Franc Štrubelj, posestnik s Peči. Vsi svetovalci so SLS.

Poljane nad Škofjo Loko. Za župana je bil izvoljen g. Ivan Dbeljak, posestnik, Visoko št. 2. Svetovalci pa so: Franc Perko, kovač, Inglič Matija, Franc Letničar, Rintar Anton, vsi SLS.

Poljane nad Škofjo Loko. 13. t. m. je bil izvoljen za župana g. Ivan Dbeljak, posestnik, Visoko št. 2. Svetovalci pa so: Franc Cerko, kovač in posestnik, Franc Setničar, posestnik, Bukovi vrh 31, Anton Pintar, posestnik, Lovsko brdo 3. Vsi, g. župan in gg. občinski svetovalci so odlični naši pristaši.

Dvor. Za župana je bil pri nas izvoljen g. Franc Travnik, Jama št. 11, Franc Koželj, Mačkovec 8, Franc Fabjan, Lašče št. 7. Vsi odločni pristaši SLS.

V Ljubnem je bil izvoljen za župana g. Alojzij Cvenkelj. Tudi oba svetovalca sta SLS.

Na Mirni na Dol. je bil ponovno izvoljen za župana naš vrl pristaš g. Josip Bulc. Tudi svetovalci so vsi pristaši SLS.

V Brusnicah pri Novem mestu je izvoljen za župana odločen pristaš SLS g. Golob, za podžupana pa g. Gazvoda, tudi pristaš SLS. O tej občini je Jutro pisalo, da je večina odbornikov na strani JDS, v resnici pa se je izjavilo 13 za SLS, 4 pa po lastni izjavi ne pripadajo nobeni stranki.

Pri volitvah župana v Kresnicah je bil soglasno izvoljen poprejšnji župan g. Jožef Bokal iz Poljan. Tudi svetovalci so vsi od SLS.

Tako vstaja nova množica naših prvih mož, ki prevzemajo v sedanjih težkih časih hudo nalogo, da branijo celico ljudske samouprave — neodvisno občino. Čast jim!

SPOROČAMO P. N. OBČINSTVU, da se je

OBLAČILNICA v Ljubljani,

Štritarjeva ulica št. 5, PRESELILA v nove prostore palače Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti št. 7. Ob tej priliki se zahvaljuje vsem njenim odjemalcem za naklonjenost ter jih zajedno vabi, da si ogledajo njeno veliko novo zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga v novih prostorih, zagotavljajoč jih najcenejše in najsolidnejše postrežbe. 4100

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela «UNION». — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše

z ozirom na višino zneska in odpovedni čas

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbne delniške družbe hotela «Union» v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

Srečo iščete? Našli jo boste, ako boste kupovali v manufakturni trgovini KRIZAJ & KASTELIC, Logatec, ker le tam boste kupili res dobro blago in po nizki ceni.

PO SVETU

Londonska konferenca in Nemčija. V sredo, 16. t. m. se je pričela v Londonu konferenca (posvêt) onih držav, katere so neposredno zainteresovane na tem, kako se bo rešilo vprašanje nemške vojne odškodnine. O tem najbolj perečem vprašanju posvetovalni vojni se je že veliko razpravljalo, ali še nobena konferenca ni imela toliko upanja, da povoljno reši to vprašanje, kot ga ima ravno sedanja londonska konferenca. Konferenci prisostvujejo zastopniki Anglije, Francije, Amerike, Japonske, Belgije, Italije, Jugoslavije (Gjurić), Češkoslovaške, Rumunije, Grčije in Portugalske. Konferenci predseduje angl. ministrski predsednik Makdonald, voditelj angleške delavske stranke. Nemčija ni bila povabljen k londonski konferenci; to pa zato ne, ker hoče antanta, da najprej sama prouči izvedbo takozvanega Dawesovega načrta in da se šele potem pogaja z Nemčijo, ko najde sama soglasno stališče. To, da se hoče postaviti Nemčijo pred gotova dejstva, je izzvalo v Nemčiji zelo neugoden vtis. Dočim je stala doslej nemška vlada oziroma nemške vladne stranke na stališču, da se Dawesov načrt sprejme brezpogojno, se je v zadnjem času v tem oziru pojavil razkol, ki utegne biti za Nemčijo usodepoln. Velik del — danes vladne — nemške ljudske stranke (Stinnesov monarhistično krilo) se je postavil na stališče nemških nacionalcev, ki zagovarjajo stališča, da se Dawesov načrt sprejme šele tedaj, ko bo Francija izpraznila Porurje. Temu delu načeljuje sam zunanji minister dr. Stresemann, šef nemške ljudske stranke. S tem je Stresemann spravlil v zelo neljub položaj predsednika nem. vlade, dr. Marksa, načelnika nemške katol. stranke (centrum). Dr. Marks je bil zategadelj prisiljen, da je da je pred zastopniki berlinskega časopisja izjavil, da vztraja nemška vlada vlada še nadalje na svojem prvotnem stališču. S tem pa se je odkrito pokazal med tema dvema prvima ministroma velik prepad, ki bo moral prej ali slej Nemčijo privedi do težke vladne krize. V inozemstvu, zlasti v Franciji vsled tega z velikim zanimanjem zasledujejo, kako se bo razvil spor v nem. vladi. Obenem, ko je butnil na dan spor med dr. Marksom in dr. Stressemannom, pa je začelo tudi časopisje nemške nacionalistične stranke ljuto napadati dr. Marksa. Nemški nacionalisti so dosedaj zahtevali odstop dr. Stresemanna, zdaj pa ko je ta spremenil svoje stališče, da se prikupi nemškimi nacionalistom, so se vrgli na dr. Marksa. — Zdi se, da se strinja z dr. Stressemannom stališčem tudi bavarsko vlada. Bavarski ministrski predsednik dr. Held je namreč označil Dawesov izvedeniški načrt kot prevaro za nemški narod. Dr. Stresemann pa kot zun. minister na vse to molči. Iz vsega tega pa je razumljivo, da vzbuja dr. Stressemannovo nezanesljivo obnašanje zlasti v opreznih francoskih krogih precejšen dvom o njegovi zanesljivosti v zunanje političnih poslih. Za slučaj, da pride v Nemčiji do vladne krize pa napove-

dujejo tudi nem. soc. dem. ostro opozicijo. Ti groze vladi še iz drugih razlogov. Nemške delavske mase so zelo razburjene, ker nem. vlada noče podpirati washingtonske konvencije o 8 urnem delavniku. Delavci zahtevajo, da se o tem razpiše ljudsko glavljanje. Dalje napovedujejo najostrejšo borbo Dawesovemu načrtu tudi nemški monarhisti. Njim pa gre za to, da na tem razbi-jejo nemško republiko. Kljub vsemu temu pa goji previdni dr. Marks še vedno velike nade na tudi za Nemčijo povolen izid londonske konference. O poteku londonske konference je svet izvedel doslej še bore malo. Posvetovanja so namreč tajna; izdaja-jo se samo malobesedna uradna poročila. Ko bo več poročil, bo tudi »Domoljub« kaj več povedal o njej.

Prpriave za volitve predsednika republike v Ameriki. V združenih državah severne Amerike se vrše že dalje časa velike priprave za volitev predsednika republike. Zanj se borita zlasti dve stranki, republikanska in demokratska. Republikanska stranka je na svojem kongresu v Clevelandu koncem preteklega meseca s 1065 glasovi od 1109 določila za predsedniškega kandidata dosedanjega predsednika Coolidgea, za podpredsedniškega kandidata pa znanega generala Dawesa, ki je predsedoval zboru finančnih in gospodarskih izvedencev, ki so določili višino in način odplačevanja nemške vojne odškodnine. Demokratska stranka, ki je skoro enako močna, se doigo ni mogla odločiti za svojega kandidata. Šele po 103 poizkusnem glasovanju se je končno z dvtretjinsko večino glasov pogodila za John W. Davisa, bivšega ameriškega poslanika v Londonu, čigar sliko danes prinašamo.

d Slovenci na Francoskem. Marsikomu je morda neznano, da je lepo število slovenskih izseljencev tudi na Francoskem, zlasti na severu v premogokopnih deželah Pas de Calais in Nord. Njihovo število je zlasti narastlo s priseljevanjem iz bližnje Nemčije, kjer so sedaj slabi zaslužki in splošno pomanjkanje. V Franciji pa so zaslužki razmeroma dobri. V Franciji zasluži delavec poprečno dvakrat toliko, kakor v Italiji. Slovenskih rudokopov je zlasti mnogo v okolici mest Lens in Lievin. Za letošnje Velikonoč so imeli v Lens-u prvokrat skupno službo božjo s slovenskim petjem. Dne 4. maja so imeli vdrugič skupno sv. mašo in jih je veliko pristopilo k sv. obhajilu. Dne 18. maja pa so že ustanovili prvo katoliško delavsko društvo sv. Barbare.

Nov politični umor na Bolgarskem. V zadnjih dneh je vzbudil v Bolgariji velikansko pozornost umor voditelja bolgarskih kmetov, Ivanova. V bližini jugoslovanske meje je bilo najdeno njegovo truplo grozno razmesarjeno. Roki sta bili odsekani od telesa, trebuh pa preparan. Umorjenec je imel na čelu vtisnjeno neko znamenje, ki je v vsej Bolgariji dobro znano, ter pomeni maševanje in kazen »Čeke«. Gotovo je bil Ivanov umorjen iz političnih vzrokov. Umorili so ga taki ljudje, ki so slični našim Orjuncem.

Revolucija v Braziliji. V Braziliji je revolucija. Med uporniki in vladnimi četami se vrše hudi boji. Mrtvih je že nad 3000 oseb.

NOVIČAR

Iz katoliške cerkve izstopajo. Pretekli teden so izstopili iz katoliške cerkve razni prvaki Orjuncsev. V Slov. Narodu je vsak sporočil svoj izstop. Pri tej priliki je vsak po svoje sramotil ljubljanskega knezoškofa.

d Orjuna in gostilničarji. Naš poročevalec nam poroča, da se pretežna večina gostilničarjev naravnost boji, da bi jeli zahajati v njihove lokale razni junaki iz družbe Orjuncsev, češ potem izgube vse pametne in solidne druge goste. Kdo naj jim povrne škodo? Pribičević — Žerjav —

John W. Davis,
kandidat za predsednika Združenih
držav S. A.

Kranjo? — Za nas je to precej vseeno, kako bodo uredili stvar oni liberalni gostilničarji, kamor zahajajo Orjunci, ki pa se ne branijo tudi »klerikalnih« gostov. — Radi javnega reda pa bi bilo morda dobro rajoniranje, kakor pri dimnikarjih. Kjer so Orjunci, pustimo jih v tistem kraju same, da se ometajo med seboj, pa bo Bosna mirna. Morda pridejo naposled sami do spoznanja, da je za nje le nekdanja kazina — sedaj kafana »Zvezda« — edino primeren kraj.

d Sveto pismo pred boljševiškim sodiščem. V Moskvi so člani komunistične mladinske zveze, ki so nedavno obsodili Boga, izvršili obsodbo tudi nad sv. pismom. V neki tovarni v Petrogradu je bila svečana razprava, ki je končala s tem, da je »sodišč« izreklo sledečo salomonsko rabsodbo: »Treba je uničiti sv. pismo, ga odstraniti iz vseh knjižnic in knjigarn in pustiti samo toliko, kolikor ga je potreba za učnjake.«

d V Lurd in v Paray le Monial (k sve- tišču sv. Marjete Alacoque) na Francosko ter v Limpas (k čudežnemu križu Kristusovemu) na Špansko odpotuje koncem tega meseca duhovnik iz Slovenije. Ako ima kdo kake želje in naročila za te svete kraje, naj sporoči na naslov: Župni urad v Framu pri Mariboru.

Ples v šoli. Daleč so prišli italijanski liberalci. Po italijanskem šolskem zakonu je dovoljeno uporabljati šole za javne plesse, ako so združeni s šolskimi vesellicami. Liberalni naučni minister je namreč mnenja, da je ples le telovadba in nič drugega. Telovadbo pa mora šola podpirati, zato mora podpirati tudi ples.

Bančni krah na Dunaju. Ena največjih dunajskih bank Ullmann, se nahaja tik pred polomom. Krizo banke so baje povzročili ravnatelji, ki so na njen račun spekulirali in izgubili obenem vse.

Pokvarjena mladina. V Požegi je 17. letni gimnazijec, Milan Matijević iz ljubosumnosti ustrelil svojo sošolko Zoro Štamplovo. Morilca so zaprli.

d Napol bdi, napol spi. Časopisi pišejo, da živi na Dunaju žena, ki more z enim očesom spati, a z drugim ostane budna. Kadar spi njena desna stran, ne more govoriti, a kadar spi samo njena leva stran, lahko govori in piše.

d Osemindvajsetletna žena, mati 24 otrok. 28 letna žena farmerja iz Keel Porta v Ameriki je imela že 24 otrok. Pretekli mesec je rodila trojčke, ki so že drugi trojčki tekem 5 let. Pred 4 leti je rodila dvojčke. Od vseh otrok jih je ostalo pri življenju 10, med temi tudi zadnji trojček.

d Strahovit požar v Mesini. Italijansko mesto Mesino je zadela strašna nesreča. Kakor znano, je bilo to mesto l. 1908. porušeno od potresa. Sedaj je požar, ki so ga baje zanetili otroci, oziroma učiteljski dijaki, uničil polovico mesta. Učiteljske, kjer se je požar začel, cerkev in bližnja okolica je bila takoj upepeljena. Požar je zahteval tudi veliko človeških žrtev.

d Cerkvni rop. V Orešnjevcih v Prekmurju so vlomili predrzni roparji v tamkajšnje cerkev. Razbili so tabernakelj in so odnesli zlato monštranco, vredno 20.000 dinirajev. Na oltarju so pustili listek, na katerem je bilo napisano, da je boljše, da se zlato raztopi, kakor da leži. Orožništvo je predrznim lopovom že na sledu.

d Krompirjev kralj. V Kirtonu na Angleškem je umrl v starosti 83 let Viljem Dennis. Bil je največji pridelovalec krompirja. V mladosti je bil navaden dninar, potem si je kupil par akrov zemlje in postal samostojen l. 1870. Prideloval je krompir na 7 akrih (5 oralih) zemlje. Trideset

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

let pozneje je imel tritisoč akrov zemlje in dobil priimek »krompirjev kralj«.

d Postava je postava. Bogata Američanka Teodora Vernher je preteklo zimo prišla v Italijo na potovanje, kjer se je dalj časa mudila. Na potovanju je dala življenje otroku, ki ga je smatrala seveda za poštenega ameriškega državljana. Postava pa je rekla drugače in ko se je mati vrnila v Ameriko z otrokom v naročju in povedala, da je rojen v Italiji, postava ni pustila otroka noter, češ da je Italijan in da mora imeti dovoljenje, da se naseli v Ameriki. Mati je morala ostati z otročičem na Ellis Island-u in čakati, da se zopet odpre Amerika za Italijane. Amerikanci ga res pihnejo.

d V pričakovanju smrti zaspala. Dva mlada prismojenca iz Ratisbone, ki sta se naveličala »križev tega sveta«, sta sklenila skupno umreti. Da jim pa v zadnjem momentu ne zmanjka sil in poguma, sta se podala najprej na dobro kosilo, katerega sta zalila z najboljšim buteljčnim vinom. Nato sta se zvezala skupaj in sta se vlegla na železniške tračnice proge Ratisbona — Monakovo ter tako pričakovala vlaka, ki bi ju rešil zemeljskih nadlog. Toda vlak je že šel mimo in tako sta v pričakovanju zaspala. Neki čuvaj jih je kasneje tako našel in jih izročil policiji.

Evharistični shod za litijsko dekanijo bo v Smartnem 9. in 10. avgusta t. l. V soboto 9. avgusta bo zvečer ob 7. govor in molitvena ura za bližnje okolice, v nedeljo zjutraj ob 5. govor in sv. maša, ob 10. govor in sv. maša na trgu pred cerkvijo. Popoldne ob 2. govor pred cerkvijo, slovesna procesija z Najsvetejšim in zahvalnica. Pozivljamo vse župnije v dekaniji, da se v častnem številu udeležijo proslave presv. Rešnjega Teleša z banderj in družbenimi zastavami. Opozarjamo tudi, da bodo isti dan sestanki posebej za moške, žene, fante in dekleta. Natančnejši vspeordi objavimo pravočasno.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Novice iz Gorice. Italijanski goriški občinski svet bi rad videl, da bi se Gorici priključile okoliške slovenske občine Podgora, St. Peter, Solkan, Štandrež in Ločnik. Slovenci iz omenjenih občin se seveda temu odločno ustavljajo, ker predobro poznajo tlačansko usodo 8000 tisoč svojih bratov v Gorici, katere ne marajo biti še oni deležni. — V soboto, 12. t. m. je priredil član ljubljanske opere goriški rojak g. Marij Šimec v Trgovskem domu slovenski koncert, ki je izborno uspel in so nanj vsi goriški Slovenci ponosni. — V pritličju Trgovskega doma je razstavil akademični slikar prof. Fr. Kopač nekaj svojih slik. Vstop k

razstavi je prost; poset dovoljen. — 19. t. m. se je pričelo v Gorici zborovanje slovenskih in hrvaških učiteljev iz Juljske krajine. Zborovanja trajajo dva dni.

Dobričić, jugoslovan, konzul na Reki. Jugoslovan. zunanji minister dr. Ninčić je imenoval za konzula na Reki g. Dobričića, brata črnogorskega katol. škofa. O njem pravijo, da se je bil v diplomatski službi v Pečuhu izkazal kot izboren diplomat. Skrajni čas je bil, da pride zastopnik jugoslovanske države na Reko.

Plemeniti nameni. Goriški, tržaški in poreški škof so sklenili, da ustanove zasebno gimnazijo (deško semenišče), ki bo v prvi vrsti namenjena vzgoji slovenskega in hrvaškega duhovniškega naraščaja. Letošnje jesen se bo otvorila v Gorici samo pripravnica, prihodnje leto pa že tudi 1. razred zasebne škofijske gimnazije. Učni jezik bo sicer italijanski, ali tudi materinemu jeziku se bo posvečala največja pažnja. Del stroškov bo kril škofijski ordinariat, del pa starši gojencev.

Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je melo pred kratkim svoj občni zbor. Na njem so se obravnavala najbolj pereča politična in gospodarska vprašanja; zlasti se je obširno razpravljalo za naše brate onkraj Karavank najbolj važnem šolskem vprašanju. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Petek, sloven. deželni poslanec.

VOJASKE ZADEVE.

Popisovanje in pregledovanje živine in vozil ne bo. Zadnjič smo poročali, da se ima v naslovu omenjeno pregledovanje in popisovanje izvršiti letos v avgustu in oktobru. Pretekli teden pa je vojaška oblast to naredbo preklicala in pregledovanje in popisovanje odgodila na prihodnje leto. — Svetujemo merodajni oblasti naj vsako naredbo, predno jo izda, dobro preštudira in premisli, da je ne bo treba preklicovati. Tako se pa s takimi fermami le vašim županom napravlja ogromno nepotrebne dela. Pred kratkim so že morali sestavljati spiske voj. obvezancev od 20. do 50. leta starosti radi napovedane prisege, ki je bila nato odpovedana. — To nezmislno izdajanje in preklicavanje raznih naredb je znak popolne nesposobnosti upravni oblasti.

Kdaj bo vpoklicana mornarica? Rekruti, ki so bili lani potrjeni k mornarici, bodo vpoklicani v oktobru. Tisti pa, ki so bil potrjeni letos, pa še ne bodo vpoklicani.

Vprašanje: Koliko je treba kolkovati prošnjo za vojaške dopuste? Kdo ima pravico do dopusta? Ali je mogoče izprositi dopust za vojaka, k je v bolnišnici? Kateri

»Uradni list« vse to natančno določa? A. P. V.

Odgovor: Prošnjo za dopust, kakor tudi vse druge prošnje je kolekovati s kolekom za 5 Din, kar smo že poročali v »Domoljubu«. — Glasom zakona o ustrojstvu vojske in mornarice ima vsak vojak pravico do najmanj 15 dni dopusta po preteku šestih mesecev od dne, ko je stopil v kader. Pristojni poveljnik mu lahko dovoli tudi več. Razume se, da dobi dopust lahko tudi iz bolnišnice, ko okreva. To je pač odvisno od dotičnega poveljnika. Določbe o kolekovanju vsebuje zakon o taksah in pristojbinah, ki je objavljen v »Uradnem listu« pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 19. decembra 1923. (Štev. Ur. lista 113). Zakon o ustrojstvu vojske in mornarice pa najdete v »Uradnem listu« štev. 96 z dne 17. oktobra 1923.

Vprašanje: Sem nezakonski sin in sem bil kot hranilec matere oproščen. Mati mi je umrla, stari oče pa še živi. Ali imam tudi kot hranilec starih staršev pravico do oprostive? L. I. K.

Odgovor: Nezakonski sinovi morejo biti pod istimi pogoji oproščeni kot hranilci matere ozir. materinih staršev, če je mati umrla, kakor zakonski. V gornjem slučaju vložite prošnjo naslovljeno na poveljstvo ljubljanskega vojaškega okrožja in priložite vse potrebne priloge. O tem, kdo more biti oproščen in kakšna dokazila mora predložiti smo že pisali v »Domoljubu«.

Sprejem mladeničev v artilerijsko podoficirsko šolo v Mariboru. Podoficirska šola v Mariboru bo sprejela 1. oktobra 200 gojencev. Sprejemajo se mladeniči pod sledečimi pogoji: 1. da so državljani kraljevine SHS; 2. da so nad 17 in pod 21 let stari; 3. da so dovršili najmanj 4 razrede ljudske šole; 4. da so lepega vedenja in nekaznovani; 5. da imajo za vstop v šolo dovoljenje staršev ali varuhov, potrjeno od občinskega urada in 6. da so neozhenjeni. — Prošnje je vložiti do 15. septembra t. l. pri pristojnem vojnem okrožju in jih je kolekovati s kolekom za 5 Din, priloge pa po 2 Din. Prošnji je priložiti: domovnico, krstni list, zadnje šolsko spričevalo, nraavstveno spričevalo, dovoljenje staršev ozir. varuha in potrdilo župnega urada, da ni oženjen. — Vsi prijavljeni kandidati morajo biti 25. septembra t. l. ob 7. uri v šoli (Maribor, Kasarna »Vojvode Putnika«, Stritarjeva ulica) radi zdravniškega pregleda. Kandidati, ki bodo sprejeti, polagajo takoj izpit iz čitanja, pisanja in osnovnih pojmov računstva. Prosilci dobe brezplačni vozni listek za tja in če niso tudi za nazaj. — Šolski tečaj traja 2 leti. Po dovršenju šoli se gojenci razporede kot podnadredniki po artilerijskih polkih.

Schicht

Pravo **Schichtovo** -milo z znamko „Jelen“ je najboljšje in v uporabi najcenejše milo na svetu. Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Izid volitev.

Volilni okraj Radovljica.

(Zaupnike S. L. S. prosimo, da nam morebitne napake sporoče, da bo statistika popolna.)

Tekoč. št.	Občina	Število volivnih upravičencev	Število volivcev	Število odbor-nikov	Število odbor-nikov ki pripa-dajo SLS	Naslovi kandidatnih list	Število		Opomba
							glasov	odbor-nikov	
1	Begunje	219	148	9	4	Napredna gosp. delav. skupina SLS Gospodarska lista	68 59 21	5* 3 1	* 1 SLS, 4 JDS, SKS
2	Bohinjska Bistrica	618	398	25	11	SLS Nadstr. zveza bohinjskih prolet. Združena JDS - NRS - NSS Neodvisna del. stranka Jugosl. SKS	132 51 74 71 70	8 3* 5 5 4	* Val SLS
8	Breznica	359	209	17	13	SLS Kmečko del. obrtna skupina	155 54	18 4	
4	Dovje	949	224	17	5	SLS Kmečka obrtniška del. zveza Gospodarska stranka	65 110 49	5 8 4	
5	Gorje	840	441	25	14	SLS Združena delavska lista Gospodarsko delavska	244 145 52	14 8 8	
6	Ramna gorica	110	85	7	7	SLS Gospodarska stranka	45 40	4 3*	* Pristaši SLS
7	Kranjska gora	398	267	17	9	Kmečki posestniki Mali posestniki in delavci Demokratska skupina Lista združ. mal. gosp. delavskih obrtnih slojev ter nameščencev in vpokojencev	163 24 46 33	11* 1** 8 2	* 8 SLS, 2 SKS in 1 SSJ ** Pristaš SLS
8	Kropa	136	121	9	5	Delavski kmečki blok Delavska lista SLS Gospodarsko obrtna lista SLS	59 37 25	4 8 2	
9	Lančovc	189	97	9	7	Sporazumna gospodarska lista SLS	68 29	7* 2	* 5 SLS in 2 SKS
10	Lesce	281	176	9	3	SLS Združena gospodarska stranka SSJ Vaški sporazum	58 62 21 35	3 3 1 2	
11	Leše	95		7	7	SLS		7	
12	Ljubno	110	91	7	4	Neodvisna kmečka stranka Ljudska stranka Obrtna kmečka skupina	24 28 39	2 2 8	} Pristaši SLS
13	Osišje	256	188	17	10	Delavska gospodarska lista SLS	82 106	7* 10	* 1 pristaš SLS
14	Predtrg	87		9	9	SLS		9	Samo 1 lista
15	Radovljica	173	161	9	5	SLS Meščanska gospodarska stranka Uradniška lista	92 29 40	5 2 2	
16	Rateče	174		9	3	Gospodarska stranka		9	Samo 1 lista
17	Ribno	410	291	17	6	Kmečko del. zveza žup. Boh. Bela Gospodarska stranka Ribno Gospodarska stranka vasi Selo	95 134 62	5* 8** 4***	* 4 SLS in 1 SKS ** 1 SLS in 7 SKS *** 1 SLS in 3 SKS
18	Srednja vas	708	414	25	16	Gospodarska lista Kmetško delavska lista SLS SLS Koprivnik Gospodarska-Koprivnik	125 214 41 34	7 13 3 2	

Kratice: SLS = Slovenska ljudska stranka; SKS = Samostojna kmetijska stranka; SSJ = Socialistična stranka Jugoslavije.

Izmed 18 občin ima SLS absolutno večino v 12 občinah. — Izmed 244 občinskih odbor-nikov, ki jih bilo treba izvoliti, jih pripada 139 SLS ali 56,9%. Samo SLS kandidatna lista je bila vložena v 2 občinah (Leše in Predtrg.) — V vseh občinah, razen v treh je vložila SLS kandidatne liste pod svojim oficelnim naslovom. — SKS je vložila samo v 1 občini (Bohinjska Bistrica) pod svojim oficelnim naslovom kandidatne liste; JDS (liberalci) pa sploh nikjer. — Izmed 5108 volivnih upravičencev 15 občin, v katerih so se vršile volitve, se jih je vdeležilo volitev samo 3311 ali 64,84% vseh volivnih upravičencev.

POLITIČNI ZAPISKI

p Generali. Nezaplenjeni belgrajski list »Pravda« javlja: Pašić se boji, da bi ne dobil več vlade v roke. Zato je zaprosil pomoč pri oficirjih. 14. julija je imel Pašić na Topčideru pri Belgradu sestanek z oficirji in generali. Pašiću pomaga tudi radikalni minister Krsta Miletić.

p Preganjanje komunistov po celi državi je uvedla vlada. Aretirali so v Ljubljani vse načelstvo Neodvisne delavske stranke: dr. Lemeža, Makuca, Ostrca, Hlebca, Žorga itd. Zapečatili so vse premoženje komunističnih organizacij in Delavski dom v Ljubljani. Istotako so preganjali in zaprli delavce po vsej Sloveniji, pa tudi po drugod v državi. Najstrožje tozadevne odredbe je izdal ljubljanski veliki župan znani liberallec dr. Baltič. Mi pa mislimo, da bi bilo veliko bolj poskrbljeno za red javno varnost v Sloveniji in da bi bilo tudi veliko pravičnejše, če bi se zaprli vsi tisti Orjunci, ki so morili v Trbovljah in Ljubljani, streljali v Podnartu in drugod, požigali v Trbovljah in izvajali nasilja celo nad javnimi organi. Orjuna je danes zrela za keho in ričet bolj kot vsi komunisti, ki so teh blagrov deležni.

p Ostudno gonjo uprizarja »Domovina« in »Jutro« proti ljubljanskemu g. knezoškofu. Prevzvišenega ne bomo branili, ker ga brani njihovo 25 letno pastirovanje in njegovo tako blagoslovljeno delo za naš narod. Opozorili smo le na to gnusobo naše bralce, ki imajo nov dokaz, kako upravičen je boj proti brezverskemu časopisju, zlasti če je tako strupeno in brezsravno, kot sta »Jutro« in »Domovina«. Ven s tem gnojem iz krščanskih hiš!

p Sramotilne slike in pesmi proti duhovnikom prinaša »Domovina«: Kdor bere in plačuje tak list podpira protiversko gonjo, gonjo proti duhovnikom, gonjo proti krščanski šoli, gonjo proti katoliški cerkvi. Kdor bere »Domovin« naj se ne pritožuje nad podivjanostjo, ki danes pobija mirne ljudi. Sami podpirate divjake.

d Krvavi poboji z Arnavti. 15. julija je prišlo pri Kosovki Mitrovici do silnega boja med vojniki in žandarji in arnavtskim poglavarjem Adem Bejta, ki je gostoval s svojima tovarišema Mehmed Alija in Kurban Bajram. Hujdukom so prišle na pomoč kar cele vasi tamošnjih prebivalcev, tako da je stopila v akcijo tudi artilerija. Bilo je v borbi mrtvih 15 žandarjev in vojakov in okoli 200 Arnavtov, 12 žandarjev je ranjenih. Poglavar Arnavtov Adem Bejta je pa kljub temu ušel.

p Izjava. Podpisani izjavljam, da sem in ostajam pristaš SLS. Peter Sitar, obč. odbornik Mišače, obč. Ovsišje.

p Vzgledni nadučitelj. Na dan občinskih volitev se je nadučitelj Perko v Poljanah nad Škofjo Loko drl v volilnem lokalu: »Še tresli se boste pred Orjuno! To je nežen vzgojitelj mladine!

p Našim županom in občinskim odbornikom. Ze zadnjič smo pozvali naše občinske odbornike, da se v tistih občinah, kjer (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

SIRON · DOMOVINE

PREČNA.

Pri zadnjih občinskih volitvah je hotel liberalni volilni odbor našo stranko upiliti za en mandat. Ravno tako se je zgodilo pri predzadnjih občinskih volitvah. Ako se je to naredilo iz nevednosti, potem protestiramo, da pridejo taki v volilni odbor, ki se na to nič ne razumejo. Združeni nasprotniki so dobili 208 glasov. Zanimivo je, če primerjamo skupne število nasprotnih glasov s narodno skupščino pri zadnjih volitvah s sedanjim. Takrat so nasprotniki dobili: SKS 137, JDS 37, NS 10, K 16, SD 4, S 2, R 1; skupaj 207 glasov. Napredovali so samo za 1 glas, pa je bila taka baharija. Grajo moramo izreči čistim našim somišljenikom, ki so ostali doma ter svedli moško besedo. One pa, ki so se združili s nasprotniki avtonomije in s sovražniki sv. cerkve, pa iz evca pomilajemo.

IZ VELESOVA.

Na dan 1. julija je bilo grouenje topičev, da se je razleglo po sosednih občinah, s katerim so naznanjali, da je danes izvoljen v Velesovem za župana kušterščitjane gospod Slemčov oče, kateri si je želel časti bolj nego zdravnik zdravja. Kadar bodo zopet počeli kaki topiči, si lahko vsak misli? To je pa čast za očeta Slemca. Kaj se boče? Čast komur čast? Gospod Sleme je župan, seveda, da mu para ni! Isčelan je v čitanju, v pisanju in računanju. Kar naimogrede naredi iz petih črk šest zlogov in dva kozla. Zato so žust. in liberalci, tako ponosni na svojega župana, da so tako lagali zoper SLS, kot še nikdar. Pri volitvi župana je padla beseda, da bode pri prihodnjih volitvah SLS popolnoma pogorela! Bomo videli!

KJE JE DRAGINJA?

Če prepotujemo danes Slovenijo, vsaj prog Maribor—Ljubljana, spoznamo, da so zivila, zlasti tudi po gostilnah, — napram cenam pred 4 meseci, precej pocenile. Najdemo pa v tej naši lepi Sloveniji kraj, kjer se cene ne enemu in ne drugemu blagu niti za Dinar niso znižale, temveč še celo zvišale. Tisti lepi kraj, bode celemu svetu povedano, je Kranj in okolica. Navedimo samo nekaj stvari. — Kosiilo v gostilni z juho, telečje pečenke in solate je v Kranju 20 K dražji kot Ljubljani ali Mariboru. — Kaj pa trg? Jajca notirajo trg Maribor—Ljubljana 4—4.50 K komad. Tako tudi Zagreb. Seveda v Kranju, kjer imajo gospodinjice tako natančna očesa, da jaje pri milimetru pomeri, predno ga nese na trg in seve, vsak milimeter 1 K dražji, so jajca — 5 K malo debelejša 6 K komad. Zelenjava. Videl sem, da je dobila neka ženska na Ljubljanskem trgu za 5 K enkrat več salate, tudi graha, kakor pa v Kranju za 10 K. Pojdimo še dalje. Mleko. Vemo dobro, da je bil Zagreb svoj čas centrum draginje, in danes je tam cca 1 litru mleka 12 kron; Ljubljana—Maribor 13 K liter. In v Kranju? V najbližji vasi Kranja so ljudje še pred dvema tednoma plačevali liter mleka 15 K in komaj se je krona

je več nasprotnikov organizirate v poseben klub SLS. Izvolite si takoj predsednika kluba, ki mora vsaj pred vsako sejo občinskega odbora sklicati n a š e odbornike k posvetovanju se pogovorite o vsem, kar se bo razpravljalo na občinski seji. Župan mora itak, ko skliče sejo vselej naznaniti dnevni red, tako, da že lahko v naprej veste, o čem se bo razpravljalo. Pri posvetovanju kluba naših odbornikov se natančno domete, kako boste pri seji nastopali. Poskušajte povsod doseči med našimi možmi enoten nastop in zmenite se, ali boste pri seji glasovali »za« ali »proti« posameznemu predlogu. Le tedaj, če boste držali disciplino, se boste lahko uveljavili, če tudi je v odboru mnogo nasprotnikov. Priporočamo se, da k posvetovanju kluba naših odbornikov, vabite tudi druge ugledne in pametne naše može, čeprav niso odborniki.

zabila pri litru, že je neka gospodinja se izrazila, da raj mleko na cesti slije, kakor bi ga pa še ceneje dala. — Kaj je pa s stanovanji? V Kranju primerne stanovanja sploh dobiti ni; v okolici so pa dražja kot svila.

DRAGATUS.

V noči 8. t. m. je pri nas razsajal vihar, kakor žnega ne pomnijo najstarejši ljudje. Izruval je na stotine sadnih dreves iz zemlje in celo orjaškim hrastom ni prizanesel. Vinska trta in koruza leli polomljena in strta na tleh. Odpiral je okna in pobijal šipe, kakor da bi bil zato najet. Več posestnikom je razkril strehe in prevračal senike. Posebno veliko škodo je napravil posestniku Kocjanu in Brenniku, ki mu je novozgrajeno, s opeko krito hišo popolnoma razkril. V vaseh Obrh, Zapuclje, Nerajec in dalje proti Vinici in preko Kulpe na Hrvaškem, pa je teča pobila vse poljske pridelke tako, da ljudje pšenico in koruzo kosijo, ker je popolnoma uničena. Pomoč v tej nesreči je nujno potrebna.

RADOMLJE.

Dne 22. junija smo imeli občinske volitve, katere so izpadle po želji ljudstva. SLS je dobila večino kljub vsem napovom orjunašev, kateri so se zelo trudili pridobiti volitve za JDS. Tudi nesramnih kži so se posluževali, kot n. pr. da bomo mi klerikali preganali g. župnika, če bomo prišli do moči v občinskem doboru. Vidite g. dr. Potokar vaša politika vam je pa to pet unesla, dasiravno ste sami želeli na četrti mesto, ker ste baje najbolj priljubljeni izmed vseh vaših kandidatov. Kraven pogled se nam je nudil na dan volitev, ko sta dva doktorja peljala za pazduha nekega delavca ter prijano s njim kramljala, pa glej ga šmenta ali se je dotični smotil ali je to napravil iz hudomušnosti, kroglijca je zdrknila v prvo skrinjico. Takih slučajev je bilo več. Omeniti pa moramo, da ni po doktorsko po končanih volitvah volilec zmerjati s hinavci in drugimi nelepimi priimki, kot je storil g. dr. Potokar. Dr. Trampužer avtomobil je tudi vozil nazaj proti Kamniku z navadno brzino. Ko so se zavedli iz prvo osupnosti, so hitro vložili zrekurze. Volilci, da bodete vedeli! Ze naprej se dogovarjajo, da bodo v slučaju novih volitev sestavili kar tri liste, da bi ja gotovo dobili večino. Opozarjamo vas že naprej, da pa SLS ne bo spreminjala list temveč ostane cca t. j. Paulinova lista. Radomeljčani! Ali bodete res dopustili, da vam bodo še nadalje gospodarili pri občini Potokarji. Čudno so nam je zdelo, ko sta zbirala dva navdušena Orjunaša podpise občanov za g. župnika, ker mi smo bili mnenja, da so Orjunaši in Sokoli proti duhovščini in klerikalci za duhovščino. Zato sta dobila podpise po večini Orjunašev, ker mi smo mnenja, da bodo to stvar izvršili pošteni krščanski može v slučaju potrebe, ne pa dva orjunska pretopača. Orjunci so pokazali svojo globoko versko zavest v nedeljo, ko smo imeli celo-

Da sem kot rožica, lilija, da vedno se smejem vesela, to je zasluga najboljšega, slovečega mila —

Gazela"

GOSPODAR

Krmljenje telet po odstavitvi.

Ko smo določili tele za vzrejo, ga moramo pravilno odstavitvi, da se neovirano in v redu razvija. Čim dalje tele sesa, tem bolj se krepi in lažje prenese odstavitve. V splošnem se pri nas teleta prezgodaj odstavljajo, kajti odvzame se jim mleko večkrat že s štirimi tedni, ko njihov želodec še ni navajen na surovo krmo. Posledica tako zgodnje odstavitve je, da teleta vzlic pokladani krmi stradajo in hujšajo, ker njih želodec še ni navajen prebavljati sena, otave in trave. Nadalje ker je tako tele neprestano lačno, si s pokladano krmo preveč zabaše želodec, vsled česar dobi viseš trebuh in vdrt hrbet. Vzlic obilni pa manjvredni krmi mu telo ne dobi dovolj hrane, ker želodec ne more še izločiti toliko sokov, da bi se krmila tudi temeljito prebavila. Iz tega je razvidno, da se mora pri teletu izvršiti sprememba krme le polagoma.

Vsplošnem veljaj načelo, da pustimo telice sesati šest tednov, junčke, ki naj postanejo dobri delavni voli, sedem tednov, a bikce najmanj osem tednov, da se že v zgodnji mladosti razvijejo v dobre plemenjake. Priporočljivo je jim dajati mleka še dalje, da postanejo močni, krepki in zdravi. V Švici in v krajih, kjer se v veliki meri pečajo z vzrejanjem plemenske živine, krmijo mlade bice z mlekom do dovršenega šestega meseca. Seveda tam se jim taka reja tudi dobro izplača, ker dobijo za lepo razvitega plemenjaka dvojno ceno in še več. Ne rečem, da treba popolnoma oponašati navade drugih dežel, vendar bomo morali tudi pri nas dajati mladim bikom mleka vsaj do konca tretjega meseca, če bomo hoteli naše domače pasme zboljšati same iz sebe, kakor so to napravili Švicarji.

Zelo važno je postopanje pri odstavitvi. Kakor že omenjeno, je nenadna sprememba v krmi za mlado žival zelo škodljiva, vsled tega se mora prehod od lahko prebavnega mleka v težko razkrojivo seno izvesti le polagoma, da se želodčne žleze postopoma privadijo novi hrani. Že po štirih tednih lahko pokladamo teletu malo otave, pa tudi otrobove juhe, da se igraje navadi na novo krmo. Pozneje se mu doda nekaj zdrobljenega, ali še boljše kuhanega ovsca. Vendar mora še vedno dobivati mleko v polni meri, kajti to tvori zanj glavno hrano.

Ko pa nastopi čas odstavitve, tedaj storimo to na ta način, da pustimo tele sesati namesto trikrat le dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, opoldne mu pa damo redko juho z ovsem. Fine otave naj ima v jaslih vedno na razpolago. Po petih do sedmih dneh ga pustimo samo zvečer sesati, medtem ko dobi zjutraj in opoldne ovseno juho. Po treh tednih ga lahko popolnoma odstavimo brez škode za njegov nadaljni razvoj, kajti

njegov želodec je že tako utrjen, da prenese tudi vso drugo krmo. Počasna odvada ne škoduje niti teletu, niti kravi; hitra in nagla odstavitve pa povzročajo, da krava zadržuje mleko in da tele mršavi in večkrat tudi zbolijo.

Prikladno je tudi še pred odstavitvijo spustiti tele s kravo na pašo, da se navadi muliti travo že tedaj, kar mu bo pozneje zelo koristilo. Živina namreč, ki je bila v mladosti vedno v hlevu in ni prišla na pašo, se pozneje, ko pride na pašnik, sploh ne zna pasti in strada pri najbujnejši travi. Vsled tega je največje važnosti, da se teleta v mladosti čimveč spuščajo na pašo ali vsaj na presto. To jim koristi tudi pri razvoju kosti, kajti za vsako mlado žival je pregibanje največje važnosti.

Ko je tele popolnoma odstavitveno, moramo skrbeti za tečno krmo, ki jo tedaj za svoj razvoj neobhodno potrebuje. Od nje je največ odvisno, kako dobičkanosno žival si vzgojimo. Najboljša krma za mlado odstavitveno tele je fino, sladko seno ali otava, razdrobljen ali prekuhan oves, še boljši je grah in posneto mleko. Tako krmo pokladamo trikrat na dan in vedno točno ob svojem času, da se živali navadijo na red. Ovsca dajemo na dan in tele takoj po odstranitvi približno pol kilograma, pozneje ko tele bolj doraste zvišamo to množino na tričetrt in na en kilogram, v petem mesecu pa na poldrugi kilogram. Marsikdo si bo mislil: »Oves je predrag in takih stroškov si ne maram napravljati, naj pa tele žre samo seno.« Res, da je oves drag, toda vrednost, ki jo z njim tele pridobi, je pa tudi večja nego je stal oves. Le naj vsak, ki ne veruje v to, sam poskusi z različno vzrejo telet, pa bo videl, kaj se mu bo bolj izplačalo.

Da pustimo v tej dobi tele večkrat na presto, po možnosti tudi na pašo, da se naskakače in si krepki ude, je samoobsebi razumljivo. Vendar naj paša nikdar ne nadomesti pravilne krme, ampak naj bo samo sredstvo za pregibanje. V mrzlih deževnih dneh pa pustimo tele rajši v hlevu. Tudi s premrzlo vodo ga ne smemo napajati, ker po njej ga lahko napada driska. Nadalje je tele večkrat okrtučiti in očistiti, ker dobi po tem svetlejšo kožo in se bolje razvija. Čistoet in snaga v hlevu sta važna pogoja za vzrejevanje telet.

Živinorejci, držite se teh kratkih navodil pri vzreji svoje živine, pa boste imeli nad njo svoje dopadanje pa tudi večji hasek.

Pridelovanje repe.

V našem gospodarstvu igra repa zelo važno vlogo kot človeška hrana in kot živalska krma. Naravno je torej, da ji mora tudi kmet posvečati tisto pozornost, ki jo zasluži. — Repa ljubi globoko zorana zemljo in sveže gnojenje, zato ji navadno gnojimo s svežim hlevskim gnojem. Povečini se seje po strnišču kot strniščna repa, le v mrzlejših krajih je sejejo že junija kot pra-

šno repo. Strniščno repo sejemo pozneje, nego strniščno ajdo. Zgodnja setev namreč ni dobra, ker jo bolhe napadajo: taka repa je tudi večkrat trda, lesena ali pa puhla.

Hlevski gnoj, ki ga napeljemo na strnišče, moramo takoj podoriti, da ne izpuhti iz njega dragoceni dušik. Če pa nimamo dovolj domačega gnoja, ga lahko nadomestimo z umetnimi gnojili in sicer dodamo na hektar po 200 kg kalijeve soli in 200 kg superfosfata, ki jih podorjemo, ter 150 kg čiliskega solitra, ki ga pa potrosimo šele tedaj, ko je repa zrastle približno do šestega lista. Najbolj učinkovita pa je razredčena gnojnica, s katero polijemo repo najrajši ob vlažnem, deževnem vremenu. Z gnojnico preženemo tudi bolhe na repi, zato se priporoča bolj prazno škropljenje ž njo.

Da repo bolj enakomerno posejemo, pomešamo seme, ki je drobno in ga rabimo 1 in pol do 2 kg na hektar, z drobnim peskom. Ko požene repa 5 do 6 listov, jo zredčimo in oplejemo. Čez dva do tri tedne jo zopet okopljemo in zrahljamo zemljo, da se lažje debeli. Tedaj jo je dobro ponovno politi z zredčeno gnojnico. Namesto nje vzamejo kmetovalci ljubljanske okolice lahko tudi amonijakovo vodo iz mestne plinarne, ki je izvrstno dušičnato gnojilo. Vendar morajo to vodo razredčiti z najmanj 4 - 5 kratno množino vode, drugače jim osmudi rastlinice. Amonijakova voda je tudi dobra, če se z njo polije strnišče, preden se ga za repo preorje. Tedaj tudi ni nevarnosti, da bi škodovala mladim rastlinam.

Največji škodljivci repe so bolhe in požrešne gosenice repnega in zeljnega belinca, ki nastopijo večkrat v takih množinah, da pokončajo vso setev. Proti bolham je dobro polivanje z gnojnico ali trošenje s pepelom; proti gosenicam pa obiranje jajčec in gosenic v jutranjih urah. Naravno je tudi, da moramo paziti na plevel, da repe ne prestore.

Repa kot človeška hrana je dobra najrazličnejše pripravljena, najsibo sladka ali okisana. Pa tudi živina jo kaj rada žre in posebno krave dobijo po nji mnogo mleka. Seveda same repe jim ne smemo pokladati, ker ima v sebi veliko vode, toda malo redilnih snovi. Poleg repe naj dobi živina nekaj sena in slame, pa tudi močnih krmil, kakor otrobi, lanenih in drugih oljnatih tropin, kajti repa vsebuje zelo malo beljakovin. Z dobrim oskrbovanjem repe bomo dosegli velik pridelek, ki bo posebno naši živinoreji pozimi zelo prav prišel.

Gospodarska obvestila.

CENE.

Trg z žitom. Vsa žitna kupčija v Evropi stoji danes pod vtisom neugodnih poročil iz Amerike, kjer se cene stalno dvigajo. Amerika pravi, da bo imela slabšo letino, nego lani, pa tudi iz Romunije in Ogrske prihajajo enaka poročila, kakor jih beležimo v

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.
njivo ali travnik. Če ne boš podpisal, ne dobiš

naši državi, namreč manj ugodna, kakor pred nedavnim časom. Kakovost pšenice niti od daleč ne dosega kvalitete lanskega leta. Povpraševanje je posebno po pšenici izredno živahno, ter so se že napravili zaključki za izvoz v Grčijo, Turčijo in Italijo. V minulem tednu je na Novosadski borzi poskočila cena pšenici od Din 3.05 na Din 3.25, kar pomenja precejšen skok. Vsekakor so bile naše pšenične cene in so tudi še danes pod svetovno pariteto, kar je treba tudi vpoštevati.

Novosadska borza. 18. julija notira: Pšenica: Nova za avgust—september Din 320—325, stara Din 330—335; oves baški Din 300; koruza baška Din 255—257.5; moka bazis nulerica Din 510—515; otrobi Din 190—195. Povpraševanje po moki in koruzi živahno, dovozi še vedno slabi.

Amerikanska mast se je v zadnjem tednu zelo podražila. Konec tedna je notirala: sodi 170 kg 34.60 dolar, ali Din 29.41, sodi 50 kg 34.85 dolarjev ali Din 29.62, zaboji po 25 kg 35 dolarjev ali 29.75 za kg. Te cene se razumejo za 100 kg pri odjemu nad 2500 kg. Dolar je pri tem računu kalkuliran po Din 85. Nadaljna podražitev se se pričakuje in obstoja bojazen, da bo uvoz amerikske masti za toliko časa podvezan, dokler ne prično padati cene v Ameriki.

Med. Letošnji pomladanski pridelek medu je dovoljen, tako po množini kakor tudi po kakovosti. Cena: Din 18—22 na debelo in Din 25—30 na drobno po kakovosti. V sled temne barve našega medu je navzlic njegovi prvovrstnosti iz inozemstva zelo malo povpraševanja. Francijo, Anglijo in deloma tudi Nemčijo zaklada z dobrim in cenim medom Amerika, Švico in deloma Avstrijo pa Italija, ki ponuja svoje blago po primernih cenah tudi že Jugoslaviji. Izvoz v Avstrijo nam v zadnjem času onemogočuje nova avstrijska uvozna carina po 40 zlatih kron na 100 kg medu. Ker se je vsled modernizirane čebeloreje v Sloveniji letna produkcija v zadnjih štirih letih skoro popetorila, je nujno potrebno, da najde ta naš prvovrsten produkt v tujini primeren sloves in ugodno ceno. Potrebno pa je, da damo našemu medu naravnim potom ono lepo svetlo barvo, kot jo zahteva inozemstvo. Na vsak način pa bodo morale do takrat cene našega medu pasti.

Suhe gobe. Letos smo imeli že dve rasti jurčkov. Prva je dala 5000 kg suhih gob, plačevale so se od Din 75—80 za kg. Druga rast je bila dokaj obilnejša in je dala čez 30.000 kg suhih gob. Ker je tudi po drugih državah letos dobra letina, je šla cena kaj hitro navzdol, tako da se danes plačujejo suhe gobe samo še od Din 62—60. Po vsem sklepati, bo letos rodovitno leto gob.

Kupčija z žganjem v Srbiji je močno zlastala, ker se je sezona nehala. Na glavnih srbijanskih tržiščih v Kragujevcu in Čačku je kupčija še dokaj normalna; cene se gibljejo od 60—80 par za stopnjo. Močno žganje se prodaja v Čačku po Din 14—14.50, a v Kragujevcu po Din 14.50—15.

ZIVINA.

Živinski sejem v Ljubljani. Živino je bilo na trgu malo, cene precej visoke, kupčija malenkostna. Dogon: 170 konj, 37 volov, 61 krav, 17 telet in 93 prašičev. Največ se je prodalo krav s teleti. Cene: voli debeli

Din 13—14, voli rejeni Din 12.25—13, krave rejene Din 10.50—12, klobasarice Din 7.50—9, teleta težja debela Din 17—18, teleta lažja Din 15.50—17; peršutniki Din 16.50—17.50, prašiči zaklani Din 23.50 do 25.

IZVOZ IN UVOZ.

Pregled in maleinizacija konj, ki so namenjeni za izvoz v inozemstvo. Po naredbi ministrstva za poljedelstvo in vode morajo biti odslej naprej vsi enokopitarji (konji, mezzi, mule in osli), ki so namenjeni za izvoz v inozemstvo, preden se vtovorijo v železniške vozove (brodove), pregledani in maleinizirani (očesni poizkus) po veterinarju, ki je odrejen za pregled živali ob nakladanju na dotični železniški (brodarski) postaji. Vsak izvoznik je dolžan obvestiti pravočasno pristojnega veterinarja in sicer najmanj 24 ur prej, da ta izvrši potreben pregled in maleinizacijo.

Uvoz semenskega krompirja v Italijo. Italijanska vlada je dovolila uvoz krompirja, ki se pa mora uporabiti izključno le za seme. Prošnje za dovolitev uvoza je doposlati pred 1. avgustom t. l. laboratoriju za rastlinsko patologijo v Milan. To naredbo objavlja italijanski uradni list »Gazzetta ufficiale« št. 156.

Uvoz vina v Čehoslovaško. Tekom leta 1923 je uvozila Čehoslovaška za 54,114.185 čehoslov. kron vina (t. j. Din 135,785.340). Uvozile so: Ogrska za kč 33,500.000, Italija kč 8,000.000, Avstrija kč 4,500.000, Rumunija kč 2,000.000, Španska kč 1,500.000, Jugoslavija kč 1,314.135, Grčija kč 1,300.000, Francija kč 1,000.000, Nemčija kč 1,000.000. — Naša država je žal šele na šestem mestu vzlic dobri kakovosti in zadostni količini naših vin. Vzroki so dovolj znani. Tudi z novim carinskim sklepom nam ne bo veliko pomagano in mi bomo še nadalje ostali s svojim vinom doma.

RAZNO.

d Vedno več pritožb prihaja, da potniki pripovedujejo ljudem, da je vseeno, pri kateri zavarovalnici se zavaruje, ker itak vse skupaj delujejo. Prosimo, da resnici na ljubo daste v vaš cenjeni list, da imajo zavarovalnice enake premijske stavke in pristojbine, da pa sprejema vsak zavod zase zavarovanca v zavarovanje. Vsak uslužbenec se mora po zakonu izkazati s pooblastilom, katero zavarovalnico da zastopa.

Razstava goveje živine in konj na ljubljanskem velesejmu se priredi v nedeljo, dne 24. avgusta in bo trajala ves dan od 8. ure zjutraj do 6. ure popoldne. V razstavo se pripuščajo čistokrvne živali vseh govejih pasem, ki so v deželi razširjene, in sicer plemenski biki od pol leta starosti naprej, molzne krave in telice, od plemenskih konj žrebčarniških in težkih pasem pa žrebci, kobile z žrebeti, mlade kobile in mladi žrebci, razen teh pa tudi konji za uprego in za ježo. Do 8. ure zjutraj mora biti vsa živina na licu mesta. Vsak razstavljalac mora sam skrbeti za strežbo živini. Potrebna krma se bo lahko dobila proti odškodnini na razstavišču. Kdor želi svoje živali razstaviti ali za tekmo in premovanje, ali za prodajo, jih mora priglasiti zadnji čas do 25. julija t. l. Kmetijskemu

odseku velesejma v Ljubljani, ki preskrbi tudi za znižano vožnjo po železnici.

Čilski soliter in njegova uporaba v letu 1923/24. Statistika svetovne uporabe čilskega solitra v času od 1. junija 1923 do 1. julija 1924 izkazuje najvišjo po vojni doseženo številko. To je tudi popolnoma umljivo, kajti poljedelci vedno bolj spoznavajo neprecenljivo vrednost gnojenja s tem umetnim na dušiku tako bogatim gnojilom. Kako raste poraba čilskega solitra, naj pokažejo sledeče številke: V l. 1921/22 stotov 21,600.000, v l. 1922/23 stotov 21,600.000, v l. 1923/24 stotov 22 milijonov. Za prihodnjo sezono 1924/25 se računa na svetovno uporabo od 23,500.000 stotov. Zaloga čilskega solitra je skoraj neizčrpna. Kopati so ga začeli že pred 80 leti. Čilski soliter vsebuje 15 odstotkov dušika, ki tvori najvažnejšo hranilno snov rastlin. Dušik se nahaja v solitru v taki obliki, ki rastlinam najbolj ugaja, in ker se v vodi hitro raztopi, pride rastlinam takoj v prid. Učinek tega gnojila se lahko opazi že po par dneh, ker dobijo rastline lepo, temnozeleno barvo. Dušik čilskega solitra je solitnokisli natron, to je oblika, v kateri rastline dušik lahko takoj uživajo, dočim se mora dušik drugih dušičnatih gnojil šele izpremeniti v to obliko, preden ga rastline morejo vsrkati.

Vrtnarska šola za dekleta v Döblingu. Avstrijska vlada namerava že to jesen v Döblingu pri Dunaju otvoriti vrtnarsko šolo za dekleta, ki se naj v njej poučijo o vseh vrtnarskih delih. Ta zavod naj predvsem poda primerno izobrazbo v tej stroki onim dekletom, ki želijo pozneje same urejevati svoje zemljišče. Naj služi pa tudi kot zadostna podlaga tistim, ki se hočejo izobraziti na višjih vrtnarskih šolah z namenom, da si potem poiščejo službo kot vrtnarice. Za ta pouk naj zadostuje enoleten tečaj, kateremu se bo potrebi priključil še nadaljevalni tečaj za dobo enega leta. Dekleta, ki želijo biti sprejeta v to šolo, morajo biti najmanj 14 let stara. — Avstrijci ustanovljajo že dekliške vrtnarske šole. Kaj pa je z našo moško vrtnarsko šolo, o kateri se je že toliko razpravljalo in pisalo? Izgleda, da je že vse skupaj padlo v vodo.

Sajenje in konsum tobaka v Sloveniji. Leta 1921. se je v Sloveniji uvedlo sajenje tobaka. V tem letu je bil z njim posajenih 2121 arov zemlje, produkcija pa je znašala 352 stotov. V letu 1922. je bila posajena površina 2100 arov, pridelek pa 350 stotov. Za l. 1923. še niso objavljeni uradni podatki. — Po cenitvi monopolne uprave smo porabili v Sloveniji v finančnem letu 1923/24 852.000 kg cigaretnega tobaka, 300.000 kg cigaret, 60.000 kg cigar, 106.800 kg tobaka za pipo in 1200 kg tobaka za njuhanje.

Krompirjeva letina. Krompir obeta letos dati splošno obilen pridelek, vsled česar je pričakovati znižanje cen pod lanskim (Dalje glej na naslednji strani spodaj).

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

GOSPODINJA

Vzgoja.

OTROKOVA OKOLICA.

K otrokovi okolici štejem domačo hišo in njene prebivalce: sorodnike, služinčad in prijatelje. Mnogokrat ti pospešujejo ali ovirajo vzgojo v domači hiši. — Pretirana hvala, občudovanje, sočutje ob nepravem času in podobno lahko preokrene vso vzgojo. Zato naj mati ostane trdna pri tem, kar je spoznala, da je dobro za njenega otroka in naj ne dopusti nikakega posredovanja ali pregovarjanja od katerekoli strani. Nikoli naj ne sne svoje besede, ali ne vzame nazaj danega ukaza, ki ga je izrekla dobro premišljeno. S tem bi bilo uničeno zaupanje v materino pravičnost. Mati pa naj gleda, da je otrokova okolica zanj res dober zgled. Zahteva naj lepo in dostojno vedenje vseh, ki so v otrokovi bližini. Ni namreč dovolj, ako le z besedo in lastnim zgledom vzgaja, ampak mora odstraniti tudi vse ono, ki bi v njegovi okolici moglo slabo vplivati nanj. Zato je treba tudi nadzorovati otrokovo občevanje z drugimi otroki. Seveda pa ne more biti mati vedno in povsod zraven in tudi ni dobro, ako se čuti vsepovsod nadzorovanega in je to lahko tudi nekak pritisk, ki ga zna speljati v hinavščino. — Otroci se vzgajajo tudi med seboj. Občutljivega in mehkužnega si privoščijo, lenuha venomer drezajo, širokoustnega bahača zamahujejo, krepkega in pripravnega si izvolijo za sodnika itd. Ne zapiraj tedaj otrok pred otroško družbo, a prepričaj se, če je ta družba res dobra!

MATERIN POUK.

Z leti mora pa otrok priti tudi do tega, da iz lastnega nagiba, ne samo iz navade, vrši dobra in lepa dejanja. Za to pa je treba, da razume, zakaj dela. Zelo primerno je, ako mati, ko otroku ukazuje, tudi pove, da bo celo Bogek vesel, če bo to in to storil, kako razveseli njo, očeta in druge. Seveda pa za tak pouk ni treba dokazovanja, ki bi ga otrok ne razumel in bi zaradi tega tudi ostalo brez uspeha. Posebno pa naj nikoli ne govori tako, kakor bi se hotela opravičevati, da to zahteva od njega. Volja mate-

skimi. Za Slovenijo je krompir zelo važen izvozniški produkt in letos je predvidevati, da ga bo preostalo za izvoz približno 500 vagonov. V minulem letu so bili glavni odjemalci za naš krompir Bačka, Banat, Srbija in Dalmacija. Letos bo pa računati samo na Dalmacijo, ki je vedno pasivna v prehrani. V drugih pokrajinah naše države kaže povsod dobra letina, torej se nam bo treba obrniti na inozemska tržišča, predvsem na Italijo. Po ravnokar sklenjeni trgovski pogodbi je krompir prost od izvozne carine iz Jugoslavije v Italijo. Vendar svetujemo izvoznikom, da se ne prenačijo s sklepanjem kupcij in naj počakajo, da bo pogodba ratificirana in obelodanjena, kajti natančna njena vsebina nam še ni znana.

rina mora biti otroku neizpremenljiv zakon. Kratko, jasno in živo bodi poučevanje, ki naj se naslanja na neposredni doživljaj. Tak pouk otrok res tudi razume, dočim ga gostobesedno dokazovanje utruji in dolgočasi. Na enak način naj se vrši tudi opomin. Le nikakega sladkega govorjenja! Kratki, krepki in dobrohotni poziv pa okrene voljo stran od nizkotnega in grdega v smer proti dobremu in lepemu.

• • •

VLOŽENE KUMARICE.

Majhne še nerazvite kumarice, ki si jih nabrala, osnaži s krtačico in jih operi v čisti vodi. Čez noč jih vložiti v stano vodo. Drugi dan jih zbrisi in tesno vložiti v čiste, za to pripravljene kozarce. Vlagaj vrsto za vrsto, vmes pa polagaj pehtran, višnjine liste, cel poper, zelene stroke paprike, lavorjeve liste in poper. Na tako vložene kumarice vlij prekuhanega in osoljenega vinskega jesiha, na vrh pa deni par odrezkov hrena. Kozarce dobro pokrij in zaveži s pergament papirjem, ali pa s svinjskim mehurjem. Za spravo naj ti služi temen hladni prostor. Ako postane jesih v kozareh gost in temen, ga odlj in nalij drugega.

UNIČEVANJE MRAVELJ.

V poletnih mesecih so mravlje po nekaterih prostorih velika nadloga. V velikanskem številu se priklatijo in lazijo sem in tja. Odpraviš jih na sledeči način: V litrih vroče vode raztopi 5 dkg kvasa (prezgerma) in prideni ¼ kg umetnega medu. V to raztopino namoči cunje, ki jih rabiš za ribanje, položi jih na prostore, kamor prihajajo mravlje. Sladki med jih zvabi, da prilezejo na cunje, kjer jih čaka gotov, neizprosni pogin. Na ta način ponavljaj preganjanje mravelj tako dolgo, da iztrebiš vso zalego. Cunje, ki si jih rabila, dobro operi.

NAPRAVLJANJE JOGHURTA.

Joghurt je zelo redilna, poceni in zelo zdrava hrana. Vsebuje vse redilne snovi, kakor beljakovino, toščo in sladkor. Joghurt je lahko prebavljiv in zato priporočljiv starim in mladim. Joghurt je narodna jed Bolgarov in je zelo priljubljen po vseh balkanskih deželah. Joghurt-mleko je izvrstno sredstvo proti boleznim v črevah, proti zaprtju ali nasprotno, ker povzroča redno delovanje črev. Zabrani pa tudi razne bolezni, kakor vnetje slepega črevesa in druge. Priprava joghurta je zelo jednostavna in ga pripravi lahko vsaka gospodinja na sledeči način: Liter mleka pusti vreti 5 do 10 minut, potem ga shladi na 45 stopinj Celzija. Pogreta posoda, kamor si vili ta tekočino, se mora dobro zapreti. Nato stresi dobre ½ kavine žlice joghurt-fermenta, ki se dobi v vsaki drogeriji. Zaprto posodo postavi na topel prostor 35—45 stopinj Celzija. Vsaki dve uri mleko dobro premešaj. Na ta način se joghurtovi bacili razmnožujejo in to imenujemo zorenje joghurta. Po 10—12 urah se mora zorenje prekiniti s

tem, da se za nekaj časa postavi posoda v hladno ali mrzlo vodo. Joghurt mora imeti obliko kislega mleka. Če je po 12 urah ostalo mleko še tekoče je bila toplota prenizka ali previsoka. Pri 60 stopinj Celzija se bakterije joghurta zamore. Na hladnem se ohrani ta pijača več dni. Na opisani način se napravi joghurt v prvič. Poznejša priprava je pa veliko bolj jednostavna. Na ½ litra skuhanega in na 45 stopinj Celzija ohlajenega mleka se primeša le za nožovo konico joghurt-fermenta in eno kavino žlico že narejenega dobrega joghurta od prejšnjega dne. Zadostuje tudi joghurt od prejšnjega dne, le nekoliko vaje je treba, da se določi prava množina. Sedaj dozori joghurt že v 3—4 urah. Premešati se mora med tem časom večkrat. Za uspešne naprave te zdrave in jedilne hrane je treba 1. paziti na toploto in zorenje, 2. paziti na čas, ko se začne mleko gostiti. Čas zorenja je odvisen od množine in toplote mleka in od kakovosti fermenta.

• • •

Odgovor na vprašanje glede odprave ščurkov (grilov) iz lesenega stropa. Kakor je bilo že omenjeno, je najuspešnejše sredstvo pobijanje vsako noč. Za odpravo tega grdega mrčesa je pač treba žrtvovati pol ure vsako noč. Govorim iz lastne izkušnje, pri nas v stari hiši jih je bilo take množine, da nismo mogli nikjer shraniti kakršnokoli jed. Tri tedne vsako noč pa smo jih uničile prav vse do zadnjega. Zvečer smo jim nalašč natrosile kake ostanke od večerje, potem smo ugasnile luč in počakale kak četrt ure. Prej smo si že pripravile vsaka svoje poleno in, smo nenadoma prižgale luč smo udarile po njih. Bilo jih je vsako noč manj in nazadnje nekaj noči sploh nobenega več. Zdaj smo jim luknje dobro zadelale in zamazale z gipsom. Tudi potem smo šle še več večerov prežat nanje, pa jih ni bilo več.

Nekatera druga sredstva za odpravo ščurkov so: mešanica enakih delov boraksa in sladkorja, ki se natrese pred luknje. Ali solatni listi, pomazani s fosforjevim mazilom (žavbo) in nato potreseni s sladkorjem. Ali mešanica koruzne moke, masti in strup nux vomica. Ali kruhove drobtine in zelenika (Kaisergrün). Zadnje troje: fosforjevo mazilo, nux vomica in zelenika pa so hudi strupi. Zato se mešanice s temi ne smejo postavljati na kraje, kamor pridejo lahko otroci ali domače živali. Tudi naj se s kraja, kjer je nastavljeno ščurkom, odstranijo vse druge jedi, da te živali ne prenesejo strupa nanje.

Ako pa se hočeš zavarovati pred to zalego, skrbi za snago! Ne puščaj nikoli nepomite posode čez noč! Ostanke jedi ne puščaj nepokritih! Ako puščaj jedi za one, ki pridejo pozneje domov, na gorki peči, jih moraš dobro pokriti. Mleko ali druge jedi, ki morajo biti shranjene, ne devlji v oškrbljene posode, da ne pridejo te živali do njih in jih prav dobro pokrij s pokrovko!

g Borovničev liker. Deni v lončeni pišker par litrov borovnic in jih dobro stlačil in postavi jih v klet na hladno. Nato jih pretlačil in presedil skozi prtič. Če je soku en liter ga zlij v kotlič, ali v čisti lonec ne zamaščen in mu prilij pol litra vode, četrt kg sladkorja, pol dkg cimetove skorje in četrt dkg dišečih klinikov in par zrn celega

popra. Vse to kuhaj četrť ure. V nekoliko ohlajeni liker prilij četrť litra špíríta in šo gorkega zlij z dišavami vred v steklenice. Hladnega pomaši in porablaj kadar imaš drisko pa tudi za zdrave je dobro okrepčilo.

g Salatni zrezki. Za te zrezke je dobra vsaka salata, n. pr. kadar salato trebiš in odstraniš zelena peresa, jih operi in kuhaj v zavreli vodi, kuhane in ohlajene ožmi ter z vejico zelenega peteršilja na deski sesekljaj, osoli ter pridaj, če je kuhane in sesekljane salate pol litra, 1 drobno jajce, ščep popra, 3—4 pesti krušnih drobtin, eno žlico kisle smetane ali za oreh kake maščobe, vse dobro zmešaj ter napravi iz tega 3 prste široke okrogle zrezke, katere na obeh straneh z drobtinami potresi, potem v vroči masti hitro speci, da se po obeh straneh zarumenijo. Zrezki iz endivije se pripravijo kakor salatni.

BOLEZNI IN ZDRAVILA.

Za grižo. Po leti so pogostne tožbe, da ima ta in ona družina grižo in skoraj vsako leto umrje kdo od nje. Jako navaden vzrok je, da se prehladimo v čreva. Poleti je črez dan zelo vroče, zvečer pa v nekaterih krajih precej hladno. Tega si zazele ljudje in posedajo na kamnitih klopeh ali na rosnih travah, na prepihu. Čreva se prehladijo in griža je tu in če je bilo že od prej kaj nabranega v črevah, postane še prav huda. Zdad se prehladijo ženske še prej kakor druga leta, ker so manj oblečene in precej podvržene boleznim v drobu. Kdor dobiva kmalu grižo, naj ne poseda zvečer zunaj in naj nosi na trebuhu flanelo. Bezgov sok (vino) je jako dobro zdravilo za grižo, par požirkov ali žlica soka bezgovca na ruskem ali na gomiličnem čaju pomaga hitro. Ne sme se pa vstavljeti griže kar takoj, če teče kdo enkrat ven, kar se je otrebilo, mora ven, potem se vžije kaj. Tudi se ne sme grižev človek basati z jedjo, kakor kak zdrav, ker so čreva vsa razboljena in ne morejo delati. Za hudo grižo moraš k zdravniku, ki ti pove, kaj smeš vživati. Dobro domače zdravilo je čaj mete, ki raste na vsakem vrtu in gorki obkladki iz mete, ki je prevrela na vinskem kislu. Ruski čaj in malo dobre slivovke pomaga nekaterim, ali kjer je drob jakov razboljen, tam škoduje vsako vživanje žganja, ker poveča bolečine. Neki lekarnar je priporočal na gomiličnem čaju kuhano črno kavo. Tudi kava s kumino in sploh močna črna kava dene dobro prehlajenemu črevesu. Ajdov močnik, ovsen močnik na vinu, izkuha lanenega semena so stara domača zdravila.

IZOBRAZBI

Verska strpnost.

Svobodomiselci vedno pišejo o fanatizmu ali prenapeti zagrizenosti klerikalizma ali kar je zanje isto: katolicizma. Vpijejo, da se v samostanskih šolah vzgaja enostransko, versko nestrpno. Kriče, da se vceplja sovraštvo do pravoslavnih, da se goji verska nestrpnost. Radi bi, da bi se zatrlle vse samostanske šole. Preveč jim je seveda, da poudarjamo zvestobo katoliški veri in cerkvi, da cerkev svari katoličane pred brezbriznostjo v katoliških verskih stvareh, da svari pred mešanimi zakoni, ker vključujejo velike nevarnosti. Svobodomiselci nočejo razumeti, da ima cerkev pravico in dolžnost, prepovedati svojim vernikom, da se ne udeležujejo verskih obredov drugovercev. Nočejo priznati da ima cerkev pri tem namen, da obvaruje svoje vernike pred mlačnostjo in da v toliko mora biti vsaka vera nestrpna, če se smatra za resnično. Nikoli pa ne oznanja cerkev sovraštva proti osebi bližnjega, čeprav je v drugi veri. Svobodomiselno časopisje, ki sploh ne priznava nobene vere, ki so mu zato vse enakovredne, to je nobena prav resnična, seveda tega ne razume.

A kdo je najbolj nestrpen, kdo najbolj oznanja sovraštvo? Svobodomiselno časopisje samo najbolj kali verski mir, ima najmanj spoštovanja pred vero. Kdo pa vedno brizga blato na katoliško cerkev in njene obiasti, kdo pa smeši njene obrede, kdo pa hujska proti katolicizmu bolj kakor baš naše svobodomiselno časopisje. Kdo pa kaže večje sovraštvo do katoliške cerkve? Da, vprav svobodomiselno časopisje kar naprej uganja zločin nestrpnosti in sovraštva. Zankrat seveda, kakor vsi odpadniki delajo, ščuje v prvi vrsti proti katoliški veri in cerkvi. Svobodomiselna strpljivost je res jako velika in skrb njegova za versko strpnost kar genljiva. Vemo pa vsi, da zelo sumijiva in hinavska. Verska strpnost pomeni zanje to kar verska mlačnost in brezbriznost, pomeni zanje isto kar geslo »proč od Rimac«.

Slovenci smo bili vedno zvesti veri svojih očetov. O tej globoki katoliški vernosti pričajo neštete cerkvice po naših lepih hribih, nešteta znamenja ob potih, lepe cerkve po naših vaseh in trgih, priča sloherna res slovenska hiša.

To vero hočemo tudi ohraniti zase in jo ohraniti tudi bodočemu rodu. Tuje blago pa je svobodomiselstvo, brezverstvo, ki ga zanašajo razni časopisi in hočejo zasejati tudi med naš rod. Zato boj takemu časopisju, neizprosno boj! Naj izgine popolnoma iz poštenih slovenskih hiš! Vsak naj smatra za svojo nalogo, da bo širil le pošteno krščansko časopisje, le tega podpiral. In če vidiš pri sosedu svobodomiselni časopis, prigovarjaj mu, da ga zavrzhe, opozori ga na zvito in zlobno pisanje teh listov in mu nasvetuj kak pošten list, ki bo spoštoval to, kar je bilo nam Slovencem vedno sveto — katoliško vero. Kdor pa zaničuje to, kar

je bilo vedno našemu rodu sveto, ta zaničuje tudi svoj rod. Tisti, ki so svoji veri nezvesti, imajo tudi ljubezen do svojega rodu le na jeziku. Mi pa ostanemo trdni katoličani in zvesti Slovenci. Potem bomo tudi dobri državljani.

V PETIH LETIH KROG SVETA

so prišli iz ruskega ujetništva Francelj, Nežkin ženin iz Bohinja, Jerič spod sv. Kuma in učitelj Nedeljko, Štajerc. Bolj dolgo so hodili, ker se jim ni tako mudilo kot Fileas Fogu, ali pa Carskemu selu, in pa ker so morali med potjo služiti za konjske hiapce in zlato kopati, da so mogli naprej ne da bi kradli ali prosili. So pa tudi skozi vsaka odprta vrata nos vtaknili in vse pošnovali. Enkrat so bili tudi šibani, ker jim je v budistovskem tempelju smeh ušel. Pa saj so morda še kaj podobnega staknili, pa so jim učeni gospodje v Ljubljani, katerim so dali zapiske brati, svetovali, da naj ne povedo vsega ampak tisto kar, golo resnico. Na Franceljnovi in Nežkini obeh v Srednji vasi so se pa še spoprijateljili s Jožetom Lavtižarjem, ki je tudi že povsod bil razen v Avstraliji in z njim so preštudirali vso svojo pot še po zemljevidih in učenih knjigah, preden so dali v tisk, da jim ja kak profesor ne bi mogel očitati kake napake v zemljepisju in zgodovini. — Za to le brez skrbi kupite in berite knjigo. 24 dinarjev ni noben denar za toliko fletnega in žalostnega in učenega. Saj je tudi vsi ne boste mogli kupiti, ker so je dali tiskati le toliko, da na vsako slovensko vas še ena ne pride. Čez nekaj let se boste še topli zanjo, ker bo redka.

V petih letih okrog sveta. Spisal Josip Lavtižar, 172 obilnih strani, 24 dinarjev. Dobi se pri Jos. Lavtižarju, pošta Rateče-Planica in v prodajalni Kat. tisk. društva (pri Ničmanu) v Ljubljani.

«PREROD», glasnik za gojitev treznosti in npravno povzdigo naroda, priporočamo vsakomur, ki mu je kaj za notranjo poglabitev. — Zahtevajte eno številko na vpogled. Naroča se pri upravi «Preroda», Ljubljana, Poljanski nasip šte. 10.

— «Domoljubove» knjižnice sta doslej že izšla prva dva snopiča »Dekle s Močevja« in »Kaznovani ubojc«. Prve knjižice je v zalogi le še par izvodov za ceno Din 7, druga pa velja Din 6. Po pošti za vsako knjižico 50 par več. Obe knjižici se naročata v prodajalni KTD (prej Ničman) v Ljubljani. V lastnem interesu naj vsak naroči knjižico po poštni nakaznici, ker povzete vsako knjigo zelo podraži. — V par dneh izide tretji snopič: »Duh v Kentervilu«.

Poročni prstani

14 kar. zlato
6 kar. zlato
amerik. dublé

vedno v zalogi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova 1
Selenburgova 7

NAZNAMILA

n Kamniško okrožje Orlov priredi dne 3. avgusta 1924 v Kamniku celodnevno prireditve javne telovadbe. Vsi bratski odseki okrožja so dolžni, da se okrožne javne telovadbe polnoštevilno udeležijo. Zbirališče je točno ob pol 10. pred telovadnico kamniškega odseka. Ob 10. sv. maša v nadžupni cerkvi v Kamniku, nato obhod po mestu in govor pred kamniškim domom. Za kosilo bo oskrbljeno. Popoldne se po cerkvenem opravilu vrši javna telovadba na prostornem vrtu g. dr. Meglerja na Grabnu. Prijatelji naše organizacije iz bližnje in daljše okolice so vljudno vabljeni k prireditvi. Bog živi!

n Selška podružnica Slov. planinskega društva priredi v nedeljo 27. julija veliko vrtno veselico na »Fertičarjevem« vrtu v Selcih. Govor, petje, srečolov. Med veselico svira godba Selškega društva. Začetek ob 3. popoldne. Vsled plemenitega namena — dobiček se porabi za zgradbo »Krekove koč« na Ratitovcu — prosimo za obilno udeležbo. — Odbor.

n Šolske sestre v Celju so s pomočjo blagih dobrotnikov zdatno razširile šolsko poslopje in sprejmejo s prihodnjim letom večje število deklic v internat. Poleg predmetov ljudske in meščanske šole se lahko učé tudi glasbe, modernih jezikov in lihih ženskih ročnih del. Šoli odrasla dekleta se morejo izvežbatí v domačem gospodinjstvu, pred vsem v kuhanju in šivanju. Pojasnila dobé tudi one deklice, ki so z dobrim uspehom končale šolo in čutijo poklic za redovni stan. Kdor zahteva prospekt, naj pošlje znamko.

d Kmečka Zveza za kranjski okraj ima v ponedeljek 4. avgusta ob 11. uri redni občni zbor v Ljudskem domu v Kranju. Poleg običajnih točk so na dnevnem redu volitve novega odbora ter poročila naših poslancev. K mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

n V Dolenjivasi pri Ribnici priredi ga- alno in reševalno društvo v nedeljo 27. julija 1924 na senčnatem vrtu Ignacija Mroharja v Prigorici veselico, čegar čisti donesek je namenjen za nabavo gasilnega orodja. Ker se veselica priredi v tak dober in človekoljuben namen, se sa-

Občni zbor Okrajne kmetijske zveze v Novem mestu se vrši v ponedeljek 4. avgusta ob 9. uri dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. Člani kmetijskih zvez sodnega okraja Novo mesto vljudno vabljeni, udeležba odbornikov O. K. Z. in krajevnih K. Z. pa obvezna.

n Katoliškim staršem! Podružnica Slovenske dijaške zveze za Ljubljano in okolico opozarja verne starše, da ima že sedaj

na razpolago nekaj stanovanj za dijaštvo pri vernih gospodinjah. In to za dijake in dijakinje, stanovanja s hrano ali brez nje itd. Za natančnejše informacije se lahko obrnete na imenovano podružnico, ki ima svojo pisarno v Ljudskem domu, 11. nadstropje, Streliška ulica 12. Za pismen odgovor je priložiti 2 Din (v znamkah). Osebnost se lahko zglasite vsak delavnik ob 1/2 11. do 12. ure. Podružnica SDZ za Ljubljano in okolico.

d Prireditve Ljubljanskega orlovskega okrožja se vrši dne 3. avgusta (v slučaju slabega vremena dne 10. avgusta) v D. M. v Polju, in ne 8. avgusta.

n Ljubljansko orlovskega okrožja priredi v nedeljo 3. avgusta 1924 v Dev. Mar. v Polju celodnevno prireditve. Od 8. do 1/2 9. zbirališče odsekov (razen D. M. Poljske sosesčine) na Medijatovem dvorišču v Ljubljani, ob 1/2 9. odhod v Dev. Mar. Polje, ob 10. sv. maša pred cerkvijo, po sv. maši orlovski tabor, ob 4. telovadba s sledečim sporedom: 1. Rajalni pohod in proste vaje članov. 2. Proste vaje članic. 3. Hkratne vaje na bradljah. 4. Redovne vaje. 5. Skupinske vaje. 6. Orodna telovadba. 7. Lahka atletika. 8. Zaključna skupina. Vstopnica k telovadbi: sedeži Din 8.—, stojišča Din 4.—, k veselici Din 2.—. Po telovadbi bo za okrepčila dobro preskrbljeno! Bog živi!

n V Zabnici se vrši v nedeljo, dne 3. avgusta ob 4. pop. koncert škofjeloškega pevskega okrožja. Koncert se vrši na senčnatem vrtu, kjer bo po končanem sporedu ljudska veselica s prosto zabavo. Za okrepčila bo preskrbljeno. K obilni udeležbi ste povabljeni domačini in okoličani.

n Mengoš. Hiralnica »Zavetišče sv. Vincencija« v Mengšu sprejema v svoj na novoustanovljeni zavod hiralce, moške in ženske. Prosilci naj se obrabjo radi sprejema direktno na ta zavod v Mengšu.

»Domoljubov« podlistek »KAZNOVANI UBOJ«

je izšel kot celotna povest v ravnokar natisnjemem

2. snopiču »Domoljubove« knjižnice.

Dobiva se v prodajalni KTD (H. Ničman) za ceno 6 Din, po pošti 50 par več. Kdor naroči skupaj 10 izvodov, dobi en izvod za nameček. Preprodajalci dobe poseben popust po dogovoru. Ker je cena tej mični, pa zelo poučni povesti tako nizka, je upanje upravičeno, da si to knjižico omisli vsaka naša hiša in vsako naše društvo.

Mlekarski voziček na 2 kolesih kupim, Ponudbe na upravo
Hsta pod »VOZICEK« št. 4044.

Klavir naprodaj. — Naslov pove uprava
»Domoljuba« pod št. 4088.

OD DANES IN VČERAJ

Srečni oče.

Amerikaneec Bostock je bil znan lastnik velike menažerije. Njegov sin ni kazal posebne brihtnosti. Poslal ga je torej po svetu okoli, da si nabere skušnje in znanja, in mu je dal za spremljevalca svojega izbornega tajnika.

»Glejte, da se bo moj sin kaj poštenega naučil«, mu je rekel. »Obenem pa skušajte dobiti kaj dobrega za mojo menažerijo.«

Tajnik je prišel nazaj. Za menažerijo ni bil dobil nič, sina je bil pa pustil v Parizu, kjer si je hotel ta še tam nabrat nekaj skušenj.

Kmalu nato je pokazal Bostock tajniku ves vesel brzojavko iz Pariza in je dejal: »Moj sin ni tako neumen, kakor sva mislila. Staknil je v Parizu neko posebno afriško opico in upa, da jo bo lahko dobil za 500 dolarjev. Takoj mu bom poslal denar, ker baš nekaj takega mi bo za menažerijo prav prišlo.«

Par dni potem se Bostock in tajnik spet srečata. Sedaj je bil pa Amerikaneec še bolj vesel, kar žarel je. »No, kaj je pa danes tako veselega?« vpraša tajnik.

»O, pomislite si, moj sin je bolj brihten, kakor midva oba skupaj. Berite moj današnje brzojavko!«

Tajnik je bral: »Denar prejel, opica mrtva. Pozdravljam.«

Dobičkanosna pozornost.

Ruski knez Galicin se je mudil nekoč v Parizu in je zahajal seveda tudi v gledališče. Prva pevka nekega gledališča je imela tako lep glas in je igro tudi tako izborno izvajala, da ji je poslal knez po svojem služabniku lep šopek.

Nekaj tednov nato se je zglasila pri knezu v predsobi neka dama in je želela govoriti z njim. Knez je šel v predsobo in je videl tam lepo mlado gospodično, ki mu je rekla: »Visokost me gotovo ne pozna več. Jaz sem pevka tega in tega gledališča in sem se Vam prišla zahvalit za številne dokaze Vaše pozornosti.«

»Sedaj Vas spoznam, milostljiva. A oprostite, jaz sem Vam samo enkrat poslal en šopek.«

»Kako to? Vaš sluga mi prinese že več tednov sem vsako jutro en šopek.«

Poklicali so slugo, in pojasnil je stvar, dasi nerad: »Ko sem prinesel prvi šopek, mi je dala dama pet frankov napitnine. Šopek je stal tri franke. Zato sem kupil vsak dan tak šopek, in vselej pet frankov, sta mi zmeraj ostala dva.«

Poznejši razgovor med knezom in slugo nam ni znan; gotovo se je pa služabniku zlati vir dohodkov zaprl.

Znižane cene! V poslovalnicah I. delavskega konsumnega društva.
Ciani kupijo najceneje v lasini zadržugi. — Ako potrebuješ oblačilno blago, obrni se na svojo zadržugo. Enkrat na leto se lahko zastonj oblečeš, če kupuješ vse v zadržugi, ker dobiš po pravih 3% popust. Ljubljanski člani in zunanji člani, kadar pridejo v Ljubljano, naj ne pozabijo, da dobe v zadržugi gostilni na Kongresnem trgu št. 2 ne samo hrano in pijačo, ampak tudi svoje somišljenike.

LISTEK

Sovrašтво in ljubezen.

(Dalje.)

V dvorani je bila zaslišana neka dekla. Imela je delo v hlevu, nato je hotela na skedenj po krmo in tedaj je zapazila da gori. Letela je tedaj v hišo.

»Kaj je rekel obsojenec, ko ste mu to sporočili?«

Dekla je molčala.

»Vprašam vas, kaj je rekel vaš gospodar, ko ste mu povedali da gori.«

»Re-kel je: »Gori!« In — potem potem — se je — se je zasmejal!«

Neki val je šel skozi poslušalstvo, in obsojenec se je zdrznil.

»Henrik Naglič!«

Niti diha se ni slišalo v veliki sodni dvorani. Samo obtoženec se je obrnil in pogledal proti vratom.

S sklonjeno glavo, z brezkrvnim obrazom je stopil Henrik Naglič v sodno dvorano. Samo enkrat so njegove oči zakrožile okoli. Ko je zagledal očeta, je odprl usta in obstal. Nato pa je povsili oči in stopil pred sodnika.

Ta je opazoval krasnega dečka, in v mrzlini, preuskujočih obeh je zasijal topel žarek.

»Otrok moj! Pozvan si kot priča. Obtoženec je tvoj oče. Lahko odstopiš od pričevanja. Potem lahko takoj zopet greš!«

Deček je dvignil oči in je plašno pogledal sodnika.

»Vse — vse — hočem povedati. Sam — sam sem zažgal!«

»Da! — Hotel — hotel sem — kaditi cigarete — v skednju — in tako —.«

Obtoženec je dvignil roko.

»Henrik! Henrik je to res?«

Henrik Naglič ga ni pogledal in je rekel:

»Res je!«

»Fant, kako moreš to reči. Takoj boš zaprt, če je to res. Pomisli to!« je opominjal sodnik.

»Res je!« je ponovil Henrik.

Nato je postal bled in se je začel tako tresti, da mu je sodnik ukazal, naj malo sede, da si bo opomogel.

Razprava se je nadaljevala.

»Avgust Bajželj!«

Orjak je težko prikorakal v dvorano. Besedilo za prisego je mrmral tako tiho, da ga je moral sodnik opomniti, naj govori glasneje.

S preplašenim obrazom je stal pred sodiščem. Pripovedovati bi moral, a je samo mrmral nekaj nerazumljivega in ni spravil niti onega stavka skupaj. Sodnik pa je tedaj pričel z izpraševanjem.

»Ali ste bili, ko se je čin izvršil na dvorišču ali v gospodarskih poslopih?«

Bajželj je strmel v sodnika in molčal.

»Vprašam Vas, ali ste bili onega določenega dne zvečer med 7. in pol 8. uro na dvorišču, v hlevu ali skednju.«

Oskrbnik je stresel glavo.

»Ne!«

»Kje ste bili ob tem času?«

Bajželj se je zavedel in nato počasi

rekel:

»Doma.«

Kaj se pravi doma? Mislite s tem, da ste bili v hiši v svoji sobi?«

Bajželj je pritrdil.

»Kdo je bil pri Vas?«

»Janček in Henrik!«

»Kaj sta dečka pri Vas delala?«

»Šestinsšestdeset!«

»Kaj?«

»Šestinsšestdeset. Učil sem ju.«

Nekaj porotnikov je zamrmralo.

»Torej sta dečka kvartala? Kako dolgo?«

»Do pol osmih?«

»Vzel sem jima karte, takoj, ko je bilo pol.«

»Tako! In nato je Henrik Naglič odšel? Sam?«

»Ali veste kaj o tem, kako je nastal požar?«

Bajželj je stresel z glavo.

»Toda gospod tega ni storil,« je rekel.

»Kako da ni on storil?«

Bajželj je zmajal z rameni.

»Ali veste za kaj, kar bi pričalo, da je vaš gospodar na dolgu?«

Bajželj je pomenljivo pokimal.

»Rekel sem!«

Sodnik se je potegnil z roko preko obraza.

»Mislim, Bajželj, da je to le vaše mnenje! Ali imate kak dokaz za to?«

»On tega ni storil! On tega ni storil!«

»Sedite!«

Oskrbnik je sedel na onko Hlop za priče in je stegnil svoje dolge noge daleč v dvorano. Gledal je temno, dolgo govorjenje ga je ujezilo.

»Ivan Bajželj!«

Pripeljali so stokajočega Jančka skoraž s silo. Teptal je z nogami in otepal z rokami in vpil je, da bi se moral kamen usmiliti. Sodnik mu je prigovarjal, toda vpitje je bilo še huje. Tedaj je zavpil uradnik nad njim, in to je pomagalo.

Sodnik je najprej povdaril, da je bil Janček skupaj z očetom in Henrikom.

»Kaj ste delali?« je vprašal sodnik na svoj dobrohotni, nekoliko kratki način.

Janček se je silno ustrašil tega vprašanja. Začel je vpiti, proseč dvignil roke in zaihtel: »Šestinsšestdeset smo igrali — saj ne bom več — nikar me ne zaprite — oh — oh —.«

»Le pomiri se fant! Vseeno mi je, če ste igrali karte. Zato se ti ne bo nič zgodilo. Samo povej kako je šel Henrik Naglič domov. Toda povej po resnici! Gorje ti, če boš lagal. Torej, kako je bilo?«

Janček je povedal, da je šel s Henrikom v hišo.

»Povej, fant moj, igrali ste torej karte; ali ste tudi kadili?«

»Ne, kadili nismo — kadili nismo — niti malo ne. —«

»Ivan, ne laži! Ste kadili?«

»Samo enkrat smo kadili cigarete, toda še poleti na polju — Henrik dve in jaz eno, — toda bilo nama je slabo —.«

»Ali ste kadili oni dan, ko je gorelo?«

»Ne, takrat ne, saj nismo imeli cigaret.

Res ne!«

Ali niste bili, predno ste šli k Megličevim v hišo, tudi v skednju?«

»Ne, šli smo samo mimo.«

»Henrik Naglič. Deček je zopet stopil naprej.

»Slišal si, kaj je izpovedal tvoj prijatelj. To je baš nasprotno temu, kar si ti povedal. Kdo izmed vaju laže?«

»Kadil sem — sam sem kadil — v skednju.«

»Ti sam si kadil? Kdaj si kadil? Kdaj si bil sam?«

Deček je prišel v smrtne zadrego in ni vedel odgovora. Janček se je opogumil in je dvignil prst, kakor v šoli.

»Gospod učitelj, on goljufa! Ves čas je bil pri nas, in potem ko smo šli mimo, je šel z nami tudi Robert, hlapec.«

»Robert Črešnjar!«

Hlapec je izpovedal, da je prišel iz shrambe za vozove in je videl, da sta oba dečka prišla iz hiše za posle, in ker še ni govoril s Henrikom, ki je baš prišel na počitnice, je šel z dečkom in ju spremil do vrat. Videl je, da je šel Henrik v šolo, z Jančkom pa se je še razgovarjal. In tedaj je prišla Linca in povedala, da gori.

»Henrik Naglič. Zakaj lažeš pred sodiščem? Zakaj se sam obdolžuješ?«

»Moj oče! Moj oče!«

»Ali si hotel očeta rešiti?«

Deček je prikimal v krčevitem ihtenju. Ni se mogel več obvladati.

»Ali ti je kdo prigovarjal, da to izpovej? Povej sedaj resnico. Ti veš, da ti Bog vidi v srce. Ne smeš omadeževati svojega srca. Ali ti je kdo prigovarjal, da se krivo obdolžiš?«

»Res ne? Kako si prišel na to?«

»Bal sem se — tako, strašno bal!«

»Sedi, Henrik Naglič!«

»Gospa Ana Naglič!«

Opotekajoča se zina je prišla v dvorano. Na licih so ji cvetele mrtvaške rože.

»Ali hočete odstopiti od svoje pravice do pričevanja, gospa Naglič?«

»Ne!«

(Dalje.)

Vajenca za mesarsko obrt sprojemem takoj oskrba pri hiši. Zglasi se je pri Cirman Franja, Ljubljana, Gospovetska cesta — Kolizej — ali št. Vid nad Ljubljano št. 17. 3520

Učenca za slaščičarsko in medicinarsko obrt krepko razvitega in poštenih staršev sprejme s hrano in obleko ali samo s hrano slaščičarna FRANJA STARY, Krško stev. 20.

Išče se dekle pošteno, krščansko, srednjih let, ki ima veselje do poljskega dela, za župnišče na Goronjskem. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 4132.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

Gritzner za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi

edino pri Josip Petelinc

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika istotam potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedarje Galanterija in vse drobno blago.

Mala kmetija, na kateri se redita lahko 2 glavi živine, je naprodaj v Mošnjah št. 33. — Ceno pove Ivan REMC, Mošnje št. 34, pošta Radovljica. 4142

Učenca v trgovino z mešanim blagom sprejem. — FRANC MIKOLIČ, trgovec v Sodražici, Dolenjsko. 4059

Preklic. Podpisani Jakob Rogelj, posestnik v Trbojah, preklicujem vse žalitve, katere sem govoril dne 12. maja t. l. v gostilni R. Komurka v Trbojah in dne 10. junija t. l. v Kranju na glavnem trgu o Antonu Bonča, posestniku v Trbojah in o celem obč. odboru v Smledniku. Obenem se imenovanim zahvaljujem, da so mi na mojo prošnjo odpustili in odstopili od nadaljnega sodniškega postopanja.
V Trbojah, dne 15. julija 1924.

JAKOB ROGELJ.

Kmetjska DEKLA, katera bi obenem tudi gospodinjila, se išče za takoj na kmetijo na Gorenjskem. Glede natančnejših pogojev se je obrniti na Rok PESELJ, Selo - Moste pri Ljubljani. 4139

Oglarje večje število se spréjme v trajno delo za kuhanje oglja. Delo akordno, event. na dnino. Naslov: VIDIC, delovodja, Nomenj št. 56, pošta Bohinjska Bistrica. 4140

V NAJEM SE ODDA ali PRODA mala kmetija z vsem inventarjem ter sad. vrtom in gozdom v Sidražu 8 nad Kamnikom. Ceno pove Iv. Remc v Mošnjah št. 34, pošta Radovljica. 4119

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?

Uporabljalj Elza-fluid!

Potrebuješ li dobrodejno in okrepujoče mazilo?

Uporabljalj Elza-fluid!

Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljalj Elza-fluid!

Ali želiš najboljšo za negovanje zob, kože, glave?

Uporabljalj Elza-fluid!

Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

Uporabljalj Elza-fluid!

Ali želiš dobro domače in kosmetsko sredstvo?

Uporabljalj Elza-fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljšega Jevljanja, kakor francosko žganje. — Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš

**to je najboljšo,
kar sem kedaj okušal!**

Išči Elzafluid v vseh tozadevnih poslovalnicah, vendar pa zahtevaj le pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino, če se pošlje denar naprej ali po povzetju

3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev
12 dvojnate ali 4 specialne steklenice 85 dinarjev
24 dvojnate ali 8 specialnih steklenic 151 dinarjev
36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 in 6 Din; Elza-mentolni črtniki 7 Din; Elza-švedska tinktura za želodec 2 Din; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 2 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 480 in 18 Din; Lysol, Lysoform 25 Din; Kineški čaj od 2 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica 15 Din; Elza-mrčesni prašek 10 Din, strup za podgane in miši 8 Din. Za primot se računa zavojnina in poštnina posebej.

Na te cene se računa sedaj 10% doplačila.

Pisma naslovite natančno na Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 16, Hrvatsko.

Iščem ČEVLJARSKEGA VAJENCA, ki ima veselje do tega obrta. Prednost imajo oni, ki so se že učili te obrti do 1. leta. Hrana in stan. pri meni. M. Stražar, čevlj. mojster, Domžale 50.

Javna zahvala.

Podpisani sem se na novo zavaroval pri jugoslovanski banki «SLAVIJA» v Ljubljani, in dasi še nisem bil plačal prvoletne zavarovalnine, mi je le-ta izplačala o priliki požara polno odškodnino za pogorelo poslopje. Za to brezprimerno kulantnost se ji moram javno zahvaliti ter jo vsakemu najtopleje priporočati.

Todraž pri škofji Loki, dne 13. julija 1924.

MATIJA JENKO I. r.

Reja KRAV se izplača le, če so **dobre mlekarice**

Vsestranske skušnje pa so pokazale, da so najboljše mlekarice tiste, ki jim redno polagaš

lanene tropine,

ki so priznane najbolj redilno in zato najcenejše krmilo za živino in prašiče. Prvovrstne, kemično preizkušene lanene tropine dobiš najceneje naravnost iz tovarne

Zabret in Ko, Britof pri Kranju.

Oddajajo se v vrečah po 50 kg.

**MALINE-ROBIDE sveže
BOROVNICE sveže, suhe
SUHE GOBE**

kupi vsako množino po najvišji ceni
FRUCTUS, Ljubljana, Tabor 2.

STAVBENO PODJETJE

IVAN OGRIN — LJUBLJANA

PISARNA: Gruberjevo nabrežje 8. — Telefon 426
se priporoča za vsa STAVBENA DELA ter nudi po konkurenčnih cenah VSEH VRST

strešno in zidno opeko

Iz lastne opekarnе, franko poljubna postaja. —
ZAHTEVAJTE PONUDBE! 20

Zobozdravnik
Dr. IVAN OBLAK
Miklošičeva cesta
(Vzajemna posejlnica)
ne ordinira od 21. jul. do 7. avg.

JUHAN

V juhi
in prikukah
izboljša hrano
nepopisno!

Od strokovnjakov je pripoznano, da je SPLITSKI

cement znamka »Salona«

NAJBOLJŠI! Tovarna daje za istega polno garancijo. — Dobite ga po najnižji ceni pri

J. MENART, trgovec, Domžale.

G. Franc Sajovic

je IZSTOPIL iz naše službe in ni več upravičen sprejemati zav. ponudbe za naš zavod

**Vzajemna zavarovalnica
V LJUBLJANI.**

Primate

robo. ZALOGA VELIKANSKA. Cene
čudovito nizke
ter si raditaga
ogromno do-
narja prihra-
nito. Trgovci
en gros-cene.
Cenik zahtevaj!

In izkoristite ugodno priliko kadar greste v Galje in naskupite si v veletrgov. R. Stermeski **SUKNA** in kamgarna za moške ter volno za ženske obleke, platna, safrina, hlačvine in druge manufakturne

V novi obleki

namreč v rjavo-modro-beli etiketi je sedaj v prometu davno preizkušeni in priljubljeni »Pravi; FRANCKOV; kavni prídadek« v zabožkih. — V varstvo proti ponaredbam se na tej novi etiketi posebno iztičejo glavna obeležja, namreč: ime »Franck« in »kavni mlinček«. — »Pravi; FRANCK; z mlinčkom« je kavi tako potreben, kakor začimba juhi. —

Pazite na razliko

med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati in petami. Prednosti proti kožnimi potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

1) **Zahtevajte edino le »Palma«.**

Popolnoma varno naložite denar v

LJUBLJANSKO POSOJILNICO
R. Z. Z. O. Z.

ki posluje v NOVO PREUREJENIH PROSTORIH

Mestni trg 6 Mesini trg 6
- v Ljubljani -

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun

obrestuje po 8%

ter JIH IZPLACUJE TAKOJ brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru. — Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posvetva ter proti poroštvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema cesije in inkaso faktur. 3750

Miši, podgane, stenice in škurci

Zorajo poginuti, ako uporabljate naša pretekla sredstva: proti mišim in podganam Din 7.50, za škurke 10 Din, za stenice 10 Din, za molhe 6 Din, proti určesu 3 in 7.50 Din, mast proti ušem 5 Din, mast proti ušem v obleki 7.50 Din, proti taravliam 7.50 Din. Heter za čiščenje madežev 7 Din. Pošljite po povsetju. »Artes«, kem. laboratorij, M. Junker, Zagreb, Petrujaska ulica 6XII.

ZVONOLIVARNA
ZVONOGLAS
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON 57 74
HITRA POSTREŽBA
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI MARIBOR
ZVONOGLAS
OKUŠNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI- HARMONIŠNO AKORDIČNI TRAJNI GLASOVI

MERAKL
barve, črnila, lake, hlj, emalje, copice in zjamčeno čisti tinte najboljše kakovosti nudi
MEDIĆ-ZANKL družba Z. O. Z.
Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče
Tovarne
Ljubljana - Medvede.

Izdelujem prvovrstne sadne mlince z lahkim pogonom, granitnimi valerji ter pocinjenim okovjem po ugodni ceni. — Interesenti naj se obrnejo na
RUDOLF RAVNIKAR, kijačavničar v Radešah pri Zidanem mostu. 3846

Pojedelske stroje in pluge

po najnižjih cenah, Mlatilnice za ročni in vitelni pogon po 10.500 Kron

dobavlja **F. SMOLA**
zaloga poljedelskih strojev. Sv. Jurij ob J. Z.

„SALONIT“

AZBESTNI SKRILJ nadkriljuje strešno opeko zbog svoje trpežnosti, je izredno ahek in elastičen, kljubuje vodi, mrazu, vročini, vlagi in vremenskim nezdodam.

Sestoji iz prvovrstnega Portland cementa našega lastnega proizvoda in najboljšega azbesta iz prvovrstnih svetovnih rudnikov.

Ako uporabljate **Salonit**, priložite denar in čas. Vsak poedini varčen gospodar, kateremu je laže na tem, da pokrije svoje stavbo trpežno in lično, si bo osvojil za pokrivanje svojih poslopij edino **SALONIT**.

SALONIT je neizgorljiv in nepremočljiv. Ako **Salonit** uporab., prihranite na stroških. Kazji je kot vsak drug proizvod sedanjosti. Obvaruje pred vlago, ognjem in strelo. Nimate nikakih vzdrževalnih stroškov. Izborna izolira vsako zračno izpremembo. Trpežen in vzdržljiv proti najhili viharju. Vzorci, cenike, kataloge, navodila in račune pošiljamo brezplačno.

„Split“ d. d. za cement Portland, Ljubljana.
Zastopniki in zaloge v vseh večjih krajih.

Priporoča se tvrdka a
R. MIKLAUC, Ljubljana
Lingarjeva ul. - Medena ul. - Pred Skolijo
pri nakupu
suknenega in modnega blaga za moške obleke.
Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo.

Najcenejše strešno kritje!
ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 13
preja VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema za rezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in
zidno opeko
Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Zadružna gospodarska banka d. d.
Telefon št. 57. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Telefon št. 57.
v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).
Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000
Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.
Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.